

Notulen

Najaarscongres

23 & 24 november 2018 – Oude Prodentfabriek, Amersfoort

Notulen najaarscongres 2018

1. Opening ALV door Hans van den Heuvel, dagvoorzitter

Hans van den Heuvel stelt zichzelf voor en heet ons allen welkom op het najaarscongres.

Na de overdenking, door Leo Feijen opent Hans van den Heuvel de ALV.

2. Instellen stemcommissie

Jorden van der Haas: Dank voor deze eer. Wat ik wel zou willen meegeven is dat, wat men van mij weet. Ik ben wel van innovatie en we gaan digitaal stemmen vandaag en morgen. Wat op zichzelf prettig is. Alleen nu hebben we in de vorige statutenwijziging hierover gesproken en toen hebben we besloten dat niet op te nemen in de statuten. Ik begreep later ook, volgens mij van zowel de partij-jurist als van de notaris, dat als je niets daarover hebt opgenomen. Dat in principe, als iemand bezwaar maakt tegen de uitslagen van digitale stemmen, dat die stemmen dan ongeldig verklaard kunnen worden.

Hans van den Heuvel: En je verzoek is?

Jorden van der Haas: Nou dat is mijn vraag. Want als wij hier morgen anders leuk digitaal hebben gestemd en vervolgens steekt iemand zijn hand op "ik teken bezwaar aan".

Monica Breur: Mij wordt net ingefluisterd dat het een zeer valide vraag is en ik denk dat het goed is dat we het even gaan overleggen met de partij-jurist, die inderdaad aanwezig is. Sorry, Frank. En dan komen we er morgen voor de stemming op terug.

Jorden van der Haas, Ebie Peters en Daniel Dekker worden ingesteld als stemcommissie, waarbij Daniel Dekker optreedt als voorzitter.

Huishoudelijke mededelingen:

Monica Breur: Namens mijzelf ook nog allen welkom hier in Amersfoort. Allereerst nog een paar huishoudelijke mededelingen. Nou, niet een paar, het zijn er tien. We zitten beperkt in de tijd vandaag en zeker ook morgen. Aangezien we hier morgen aan het einde van het programma verder gaan met de dag van de Christendemocratie. Dus we kunnen helaas echt niet uitlopen. Dat heeft een aantal consequenties. We werken daarom met een spreektijd. Eén minuut voor verdedigers van resoluties en plannen en 30 seconden aan de interruptiemicrofoon. Jullie zagen hem net al een klein stukje verschijnen, maar er loopt een tikker op het scherm. Daarna gaat de microfoon uit, dat is eigenlijk wat we op het CDA congres ook altijd doen.

Daarnaast, werken we wederom, net als de vorige ALV met opnames. Dus wederom het verzoek, spreek je naam in. Aan mij de schone taak om, ondanks dat ik aftreed, het alsnog uit te gaan werken en het is niet zo heel goed te doen om 160 stemmen te herkennen. Dan, Jorden gaf het al aan, we werken met digitaal stemmen. Iedereen die zich tijdig aangemeld heeft voor de ALV heeft zo'n mooie badge gekregen. Daar onderop staat je code, daarmee log je in. Bewaar het dus goed, want als je hem kwijt bent, wij weten jouw code niet, we kunnen die niet terugzoeken en dan kun je dus niet meestemmen. Ik zal morgenochtend verder ingaan op hoe het stemmen exact werkt, maar het wijst zichzelf. Heb je je code nou niet gekregen omdat je hier te laat was? Morgenochtend tussen negen uur en tien voor half tien kun je je nog inschrijven, dus doe dat als je je code nog niet hebt gekregen. Dan, we streven ernaar om hier om half elf klaar te zijn, ik hoop dat het gaat lukken, want we hebben een feestlocatie. Iedereen is daar welkom, ook CDJA < 18 is daar welkom. Maar let wel op, het is in het centrum van Amersfoort, wil je eerst nog naar het hotel en dan naar de feestlocatie, ben je ongeveer een halfuur kwijt. De feestlocatie is niet exclusief, maar je komt gegarandeerd binnen als je voor half twaalf daar bent. Daarna kan het zijn dat het te vol is en we je moeten teleurstellen. Min 18 is zeker welkom. Als het goed is hebben jullie allemaal een bandje gekregen. Let ook op elkaar, neem je eigen verantwoordelijkheid, maar we krijgen gewoon een probleem als we merken dat

mensen van onder de achttien alcohol drinken. Dus doe dat ook niet. Zoals jullie wellicht al hebben gezien, we hebben geluisterd naar de resolutie van Warnink c.s. van vorig congres. Er is alcohol op de congreslocatie. Pinnen kun je hier doen, maar het is op eigen kosten. Daarnaast verkopen we, velen hebben het al gezien, hele mooie CDJA truien met onze speciale black Friday actie, voor twintig euro bij een aparte stand bij het inschrijven. Morgen ook, black-Friday-weekend.

Hans van den Heuvel: Zijn dit huishoudelijke mededelingen of RTL-commercieel? Het is net of ik naar Tell-Sell zit te kijken

Monica Breur: Het kan allebei. Dan morgenochtend, we beginnen om half tien weer met de ALV. Uitchecken bij het hotel is ook tot uiterlijk tien uur. Blijf je langer in je bed liggen, dan maak je kosten en die berekenen we aan jou zelf door. Dus zorg dat je hier gewoon ook weer op tijd bent. DE lunch is morgen hiernaast, daarna gaan we, zoals gezegd, door met de dag van de Christendemocratie van het WI en dat waren mijn mededelingen.

3. Vaststellen van de agenda

Jos Bindels: Korte vraag, ik zag dat er een nieuwe versie van het Wilhelmus gezongen wordt morgen. Kan iemand mij toelichten wat er nieuw is aan die versie en dan wellicht morgen een agendavoorstel.

Hans van den Heuvel: Het onze vader is herschreven en wij hebben het Wilhelmus ook herschreven. Nee, ik heb dat ook gevraagd, want we zullen toch geen up-tempo Wilhelmus gaan zingen. Maar, het schijnt dat het vorige congres heeft uitgeblonken in een heel trage versie van het Wilhelmus, zo'n beetje een versie op volle noten, dat zal de mensen van buiten de PKN nog wel wat zeggen. Nou, die versie gaan we dus niet zingen, we gaan het een beetje zingen zoals het ook bij het nationale elftal op televisie gezongen wordt. Dus binnen een halve minuut klaar.

Jasmijn Duenk: Wij hebben een voorstel ingediend, over de Interruptie, met twee afdelingen en meerdere indieners. Dit voorstel wordt ook door bijna 50 mensen ondersteund.

Hans van den Heuvel: En je verzoek is?

Jasmijn Duenk: Om het graag op de agenda hebben te staan, want daar staat het nu niet.

Hans van den Heuvel: Ik heb het begrepen als horend bij het jaarplan en de begroting, daar gaat het op in.

Jasmijn Duenk: Wij zouden het graag als apart agendapunt zien

Hans van den Heuvel: Daar kunnen we een hele discussie over voeren, dat gaan we niet doen, we gaan er wat mij betreft direct over stemmen. Als jullie het als bijzonder eigen punt willen, dan zetten we het zo op de agenda, en als de ALV zegt het kan bij het jaarplan, kan het bij het jaarplan.

De ALV besluit het voorstel als apart agendapunt te agenderen, te behandelen voor het jaarplan en de begroting

Lisanne Spanbroek: Ik stond hier voor een ander punt wat ik miste op de agenda. Een traditie die zoals de voorzitter zal weten, de jaarlijkse dankbaarheidsprijs.

Hans van den Heuvel: Die worden bij de woorden van dank, hele grote woorden van dank voor sommigen.

Lisanne Spanbroek: Ik vroeg het omdat de vorige keer we de ledenwaarderingsprijs hebben uitgereikt. Die is ook nog niet uitgedeeld aan de ontvanger van de ledenwaarderingsprijs, Bert Jan Butijn, dus ik was bang dat het dit keer ook vergeten zou worden.

Hans van den Heuvel: We kijken in de notulen voor zover dat niet geregeld is.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

5. Vaststellen notulen VJC 2018 (bijlage 1)

Jos Bindels: In de notulen van het voorjaarscongres wordt een meneer van gin-ni-ken genoemd. Die zegt hele verstandige dingen, zulke verstandige dingen dat ik daar eigenlijk mijn naam bij wil hebben, namelijk van gin-ne-ken.

De gewijzigde notulen worden vastgesteld.

6. Speech voorzitter

Lotte Schipper: Beste CDJA'ers. Welkom in Amersfoort, welkom bij dit mooiste CDJA event van het halfjaar, dit keer van met een recordaantal van 170 deelnemers. Al mag ons dat natuurlijk niet te veel verbazen, want vers van de pers: het CDJA staat op 2400 leden. En dat is wel een applausje waard. Dat hebben we even mooi neergezet!!! 1,5 jaar down, nog 6 maanden to go. Bij het CDA maakte ik de balans op na een jaar Rutte III. Hoewel ik er hier en daar nog een grap in probeerde te gooien, vond niet iedereen dat even leuk, die balans opmaken. Maar het is wel belangrijk. Regeren betekent namelijk, zeker voor ons, kritisch blijven nadenken over de koers van het CDA. En dat kritisch blijven kijken geldt ook voor ons, naar onze eigen vereniging en naar onze moederpartij. En, misschien ben ik dan niet heel objectief hoor, maar ik sta hier met trots. Trots op mijn fantastische DB, Monica, Klaas, Marc, Renate, Mark en Job. Trots op mijn CDJA. Trots op jullie. Maar ook trots op al die jonge gemeenteraadsleden in het land, zoals Jantine Zwinkels in Utrecht, Remco van Dooren in Eindhoven en Hugo Westerlaken in Lopik. En op die jonge kandidaten voor de Provinciale Staten, het is ongekend: we hebben Dennis op nummer 1 op nummer 1 in Noord-Holland, Derk op nummer 1 in Utrecht, Wim op nummer 2 in Overijssel en Wouter op nummer 4 in Limburg. En niet te vergeten al die CDJA'ers die zich op een andere manier voor de partij inzetten. Stuk voor stuk dragen jullie bij aan het CDA-verhaal. Het verhaal waar we allemaal in geloven. Een verhaal dat christendemocratisch is. Het verhaal van een volkspartij. Het CDA is een volkspartij en mag daar ook geen afscheid van nemen. En een volkspartij betekent een inclusieve partij zijn. Voor jong en oud, voor randstad en provincie en voor theoretisch en praktisch geschoolde. Maar dat zeggen is **niet** genoeg, dat moet ook zichtbaar zijn en terugkomen in het verhaal. In **ons** verhaal. Prioriteit geven aan de grote multinationals met de afschaffing van de dividendbelasting en werkgevers die arbeid beperkten onder het minimumloon betalen, horen niet bij ons verhaal.

Burgemeesters achterlaten met een gat in de grondwet omdat 'het niet meer van deze tijd is, die kroonbenoeming'. Studenten de schulden in jagen en dan ook nog de rente op die schuld verhogen. Dat hoort niet bij ons verhaal. Nee, bij een christendemocratisch verhaal hoort een overheid die haar volksvertegenwoordigers beschermt, een overheid die bijspringt wanneer het voor bepaalde leeftijdsgroepen steeds lastiger wordt. Vanuit solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid. Ik wil hier echt niet onredelijk overkomen, want ook ik begrijp wel dat het CDA in een lastige coalitie zit, ik kan me goed voorstellen hoe krampachtig het moet zijn met 3 andere partijen, waarvan twee met niet al te veel idealen. En toch moet het CDA dan soms, iets figuurlijker dan onze Hugo, de stoute schoenen aantrekken en achter haar verhaal gaan staan. Eerlijk vertellen dat ook wij soms meloenen moeten doorslikken, eerlijk vertellen dat het leenstelsel rondom faalt en het een van de slechtste keuzes was voor de toekomst van ons land. Voor mij is het CDA dé onderwijspartij van de vier coalitiepartijen, en het is aan hen en ons om dat ook te laten zien aan de kiezers, jongeren en hun ouders. Dat de CDA-leden achter ons staan is inmiddels wel duidelijk. Niet voor niets spraken zij zich in grote meerderheid uit voor het verbreden van de aanvullende beurs, startersfondsen op de woningmarkt, een verbod op onbetaalde stages en als klap op de vuurpeil sprak een meerderheid zich uit tegen de renteverhoging op studieschuld. De reactie van Sybrand was dat hij daar niets mee gaat doen, maar wij leggen ons er niet bij neer. Voor het de toekomst van Nederland, voor al die studenten maar ook voor het CDA. Want waar het typisch CDA is om soms ons eigen verhaal iets minder

luid te vertellen als we in de coalitie zitten mogen we nooit de rode draad vergeten. Ook typisch CDA en CDJA? Het was een van mijn redenen om te kiezen voor deze partij: de aandacht voor vrijwilligers, voor mensen die zich zonder enige tegenprestatie inzetten voor de ander. Komende maand is het bij het CDJA de vrijwilligersmaand. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om jullie te vragen de mouwen op te stropen en mee te doen. Voeg de daad bij het woord en bezorg anderen en jezelf een mooie decembermaand. Na onze vrijwilligersmaand zullen er nog meer belangrijke maanden volgen voor het CDA en CDJA. De peilingen liegen er niet om. En toch heb ik vertrouwen in onze lokale toppers om een verkiezingswinst te behalen. Die winst boeken we lokaal. Met jullie verhaal, jullie persoonlijke verhalen die smane de rode draad van het CDA vormen. Neem die verantwoordelijk niet licht, want voor jouw vrienden, jouw burens, jouw kiezer ben jij het CDA. En als ik zo de zaal door kijk, kon ik me geen betere vertellers van dat CDA-verhaal wensen. Welkom in Amersfoort, Welkom bij het CDJA en heel veel plezier deze twee dagen!

7. Voorstel Overijssel c.s.

Eerste termijn

Bart Bouwman licht het plan toe

Marc Dorst: Het agendapunt over de Interruptie is ingebracht door Overijssel. Wij willen de Interruptie gaan digitaliseren. Dat staat ook in ons jaarplan. Dat heeft een aantal belangrijke redenen. Zoals Lotte net al aangaf, groeien wij enorm in leden, waardoor de oplage groeit. Duurzaamheid is een belangrijk motief om de Interruptie te willen digitaliseren. Maar daarnaast besparen we ook fiks op de kosten en doen we een investering in het digitaal maken van de Interruptie. In het voorstel van Overijssel worden een aantal dingen genoemd en daar wil ik wel even aan refereren, die niet kloppen. Overijssel geeft in hun voorstel namelijk 3000 euro meer uit aan de Interruptie. Ze komen niet op hetzelfde bedrag uit, ze geven 3000 euro meer uit. Ze verplaatsen alleen een aantal kosten, zodat het lijkt dat ze aan hetzelfde bedrag komen. Dat is het niet. Daarnaast geven ze 1000 euro uit aan de digitalisering van de Interruptie, dat loopt op. En zo zijn er nog een aantal punten. Voorzitter, ik maak mij zorgen, als dit plan erdoor komt. Dit gaat namelijk leiden tot een enorme financiële strop voor ons. Mijn berekeningen zeggen dat het minimaal 8000 euro is, wat het minimaal gaat kosten. Er wordt namelijk gerekend met opbrengsten die er niet zijn. Er wordt namelijk gerekend met opbrengsten uit abonnementen. Het is niet zo dat we dat nog nooit hebben geprobeerd. Abonnees krijgen, is heel moeilijk. Er wordt gerekend met geld dat er niet is. Wat niet is meegenomen is het toenemend aantal leden, de toenemende afzet. En er is erg voorzichtig gerekend met de vormgevingskosten, die volgens mijn berekeningen ook niet kloppen. Ik heb het nagevraagd bij Studio Piraat, maar het aantal uren waarmee wordt gerekend voor een Interruptie, is te weinig.

Mathijs Remijn: Namens de auditcommissie wil ik benadrukken dat het plan zoals het er nu ligt financieel niet deugdelijk is. Er wordt gesneden in de begroting die is vastgesteld door het ab. Er wordt gesneden op posten, waar niet op gesneden kan worden omdat die kosten nodig zijn om de organisatie draaiende te houden, om de vereniging dingen te kunnen laten doen die we willen als vereniging. Dus ik wil nogmaals benadrukken, het plan zoals het er ligt en is voorgedragen aan de ALV, is financieel niet deugdelijk en niet haalbaar.

Jorden van der Haas: Het gaat allemaal om keuzes. De voorzitter van de auditcommissie zegt het kan niet. Als je andere keuzes maakt, als je minder geld uitgeeft aan iets als bijvoorbeeld internationaal werk, dan kun je zeggen, je komt in de problemen. Maar je kunt ook zeggen het is een andere keuze. En die keuze hebben wij hier allemaal vanavond. En dan kies ik voor een blad dat gewoon bij mij ook op de mat valt. Zodat je gewoon op de hoogte blijft. Ook als inactief lid.

Abel van der Sluis: Dat ik persoonlijk geen enorme fan ben van het voorstel dat het db heeft gedaan, is nooit een geheim geweest. Maar los van de inhoud van het voorstel van Overijssel wil ik de indieners bedanken voor het naar de ALV brengen van dit voorstel. Ik vind als

hoofdredacteur het een belangrijke zaak, deze kwestie. Dat de ALV daarover moet beslissen vind ik dan ook erg mooi. Ik denk dat de leden verstandig genoeg zijn een keuze te maken. Een ding wil ik duidelijk hebben. Wat ze ook kiezen, namens de redactiecommissie kan ik beloven dat we ons uiterste best gaan doen het zo mooi mogelijk te maken.

Wim Duitman: Ik kan me geheel vinden in de plannen die ik heb gezien van het db op het stukje digitaliseren. Ik wil daarom ook benadrukken dat we ook niet tegen het stukje digitaliseren zijn. Dat kan alleen niet van vandaag op morgen. Zorg dat je in die periode dat je bezig bent met digitaliseren, zorg dan dat je ook een mooi blad hebt dat bij mensen op de mat valt. Volgens mij ligt daar een fantastisch voorstel en kunnen we op die manier goed aan de slag.

Jos Bindels: Er wordt veel gezegd over financiën, keuzes, grote bedragen. Al die argumenten komen voorbij en gaan toegelicht worden. Ik vraag jullie als leden, en ook als nieuwe leden. Besef je dat als een Interruptie voor het eerst op de mat viel, dat het echt even zo was van 'he, welkom bij de vereniging. Dit is wie we zijn, kom naar het volgende congres en hoor erbij. Dat is belangrijk en dat mogen we niet verloren laten gaan.

Jasmijn Duenk: We hadden het eventjes kort over de kosten. We hebben weer ook gekeken naar meerdere opbrengsten, dat zijn advertenties. Er zijn gewoon bedrijven die dat voor je gaan doen. Die gaan gewoon werken. Dat is ook succesvol geweest, ook bij andere jongerenbladen, andere ledenbladen van jongerenpartijen. Dat kan ook zeker voor ons succesvol zijn. Dat is een nieuwe vorm van advertenties werven, die we nog niet hebben gedaan en waar zeker heel veel uit te halen is.

Bart Bouwman: Wij zijn het niet met het DB eens dat de Interruptie een strop wordt. Want, uhm, volgens ons is het heel duidelijk. Als de opbrengsten van de Interruptie tegenvallen, dan is er geen Interruptie. Dus er komt geen strop. Het plaatje is financieel kloppend. Op het moment dat het niet zo blijkt te zijn, is er een Interruptie minder.

Monica Breur: Ik wil toch wel even reageren. Er wordt nu het beeld voorgehouden dat de Interruptie helemaal gedigitaliseerd wordt. Dat is absoluut niet het geval. Waar wij voor kiezen is voor een hele mooie bewaar-Interruptie, die gewoon op je mat valt. Dat zal in de planning ongeveer in mei zijn. Die kan eventueel ook naar de nieuwe leden opgestuurd worden, dat is allemaal een keuze voor mijn opvolger. Het is dus niet zo dat wij nu zeggen "het is alleen maar digitaal en daarmee klaar." Daarnaast wordt echt gerekend met veel te lage kosten voor het digitaliseren. Nadat het besluit, trouwens met grote meerderheid, werd aangenomen in het algemeen bestuur van het CDJA, hebben wij ook al het een en ander in het werk gesteld om aan de site te sleutelen. Dat is een opdracht, die is gegund, daar is iemand mee bezig en daar is ook al geld aan uit gegeven en het zou ontzettend zonde zijn als dat straks voor niets is geweest.

Robin Niemeijer: In ons kabinet hebben we onze prachtige minister Wopke Hoekstra. Wopke Hoekstra heeft een enorm goed en gezond financieel beleid. Daarom zou ik zeggen laten wij als CDJA daar ook een voorbeeld in vormen en een gezond financieel beleid houden. Dit amendement, deze amendementen zijn dat overduidelijk niet. Daarom zou ik ook uit financiële redenen deze amendementen willen ontraden.

Hielke Onnink: Ik kan natuurlijk Robin gaan herhalen. Maar ik denk dat het heel belangrijk is dat we even reageren op wat Bart zei. Bart zei namelijk, als er geen opbrengsten zijn, komt er ook geen Interruptie. Oftewel, wat Bart nu zegt. Gaan we gokken? Gaan we kiezen voor een keer op papier en verder een hele mooie digitale Interruptie. Ik heb hem woensdag mogen zien, het ziet er echt gelikt uit. Of zeggen we, we gaan nu opeens uit het niets wel allemaal opbrengsten krijgen en we hebben hem drie keer op papier. Durft u die gok te wagen?

Job van den Broek: Ik wil eventjes wijzen op een puntje waar nog een beetje aan voorbij wordt gegaan, namelijk de bezuinigingen die gemaakt worden op een aantal potjes. Ik ben zelf het afgelopen halfjaar bezig geweest met het schrijven van een heel uitgebreid scholingsprogramma. Alleen in het voorstel wat er nu ligt van Overijssel wordt er geschrapt in het trainingsbudget, er wordt geschrapt in het HRMbudget en er wordt geschrapt in het vormingsbudget. Alles bij elkaar zijn dat best flinke bedragen waar we het komende jaar niet kunnen missen. Dat zijn zaken die jullie allemaal aangaan, trainingen die jullie allemaal aangaan, generatie2019, echt belangrijke zaken.

Iris Bouwers: Ik wil graag mijn hartelijke steun voor de amendementen van Bart uitspreken. Ik ben eigenlijk een van de slapende leden, het is meer toeval dan gewoonte dat ik hier vandaag ben. De Interruptie is voor mij op dit moment de enige manier waarop ik nog contact houd met het CDJA. Voor mij is dat moment bepalend om nog te kunnen zien wat er gebeurt binnen de vereniging. Daarnaast, advertentieverkoop, ik heb daar zelf ook ervaring mee vanuit een andere jongerenorganisatie, mocht het DB daar steun bij willen, dan wil ik jullie daar graag in faciliteren.

Lisanne Spanbroek: Ik hou het kort. In het verleden hebben we al een paar keer geprobeerd om extra inkomsten te genereren. Onder andere Marc heeft die opdracht in het AB gekregen, naar aanleiding van een resolutie die hij heeft ingediend. Derek Groot heeft het ook geprobeerd. Beiden zijn in het DB beland, dus die plannen zijn verder nooit uitgevoerd. Ik vind het frappant dat het afgelopen woensdag in het AB is goed gekeurd en dat schijnbaar nu al heel veel wordt gesleuteld. Ik vind dat we het een kans moeten geven, minimaal een jaar uitstel om het te proberen. Laten we dit doen, het is zo belangrijk voor de ledenbinding. Dit is het enigste contact wat leden nog hebben met het CDJA.

Klaas Valkering: Waar ik mij zorgen over maak is dat, het klinkt heel mooi, drie keer een Interruptie op de mat. Maar als we dan horen vanuit de audit, financieel klopt het niet. We horen Job zeggen 'ik moet snijden', ikzelf moet gaan snijden in campagnekosten. We moeten veel meer snijden dan wat Overijssel nu voorstelt omdat ze rekenen met een ledenaantal dat veel te laag is, omdat ze rekenen met vormingskosten waar ik als dagelijks bestuurslid communicatie en campagne iets van verstand van heb, die veel te laag zijn. We gaan dit niet kunnen betalen. Het kan gewoon niet. Het is een mooi plan. Maar het kan niet.

Peter Buiting: Als drie jaar voormalig professioneel slapend lid heb ik aan een Interruptie telkens een leuk telefoontje van mijn moeder overgehouden "Peter, er is weer een Interruptie aangekomen." Maar nieuwe leden hebben een biertje en een telefoontje van hun voorzitter nodig. Niet per se een blad. Wat inderdaad voor ledenbinding onmisbaar zal zijn, maar voor nieuwe slapende leden is een andere strategie nodig dan een papieren blad.

Danny Smit: Ik spreek van harte mijn steun uit voor deze resolutie¹. En tuurlijk zullen aankomende db'ers nu even moeten gaan snijden in hun kosten. En tuurlijk zal men even anders moeten gaan nadenken over hun geldbesteding. Waar het hier om gaat, ik ben zelf ondernemer, is dat je die ondernemerskant zelf even pakt. Pak die kans. Durf te investeren. Zoek naar investeerders. Want dat is de uitdaging voor de toekomst van onze vereniging.

Björn: Ik vraag me toch eigenlijk af, waar is onze CDJA-app. Ik zie dat onze moederpartij een hele mooie dirk-app heeft voor de ledenadministratie. Ik mis dat vernieuwende nog bij het CDJA.

Amber van Ginneken: Ik lees altijd de Interruptie. Ik zou hier, heel gechargeerd, niet zijn als ik niemand had die mij hielp om hier op dit congres te zijn. Dus dan zou dit mijn enige manier zijn om fysiek het CDJA te zien. Ik vind dat als je zo'n redactie hebt die zo staat voor zijn onderwerpen en voor de invulling van het blad. Dat je er als organisatie dan beter uit moet komen om samen tot een goeie oplossing te komen.

Teunard Droog: Tweede met een bierflesje. Ik zag dat je de avond heel interactief begon en ik ben benieuwd of er ook nu mensen durven te gaan staan op het moment dat ik ze vraag bij hoeveel mensen deze Interruptie direct in de papierbak beland tussen de rest van de kranten. Wie kan er gaan staan

Een flink aantal mensen staat op, een flink deel blijft zitten.

Ard Warnink: Het is allemaal heel leuk om te zeggen "joh dat blad moet blijven" en ik heb er ook een paar jaar voor gestreden dat het iets langer kon blijven. De Interruptie is altijd mijn dingetje geweest, zoals veel van jullie weten. Maar het kan helaas niet meer. Het blad is te duur aan het worden, zeker met de middelen die er zijn. Plus het feit dat het amendement is financieel slecht onderbouwd. Dat betekent dat ik verwacht dat Marc de begroting moet terugtrekken op het moment dat dit wordt aangenomen. Als audit, de voorzitter heeft al het

---

¹ De notulist gaat ervanuit dat hier bedoeld wordt "het voorstel".

advies gegeven dit kan niet. Als mensen echt willen dat de Interruptie blijft, dien een plan in, doe het via het AB, via de onderkant en niet via de ALV even de begroting omgooien.

Tweede termijn

Bart Bouwman: Laat ik beginnen met het belangrijkste punt. De financiën. Daarover wil ik een aantal mededelingen doen. Ten eerste wil ik het amendement dat gaat over de herindeling onder het kopje activiteiten, dat wil ik terugtrekken. Omdat we dat niet nodig hebben. Volgens mij is dat amendement twee, waarin de kosten in het onderdeel activiteiten, dat trek ik terug. Daarnaast pas ik het eerste amendement aan. En ik wil ook vragen om dat amendement even uit te delen zodat iedereen dat amendement in zijn nieuwe vorm heeft.

Afdeling Overijssel deelt op papier het aangepaste amendement in.

Bart Bouwman: Dan de bewaarInterruptie van het db. Het db zegt dat wij een slechte financiële onderbouwing hebben, wat niet zo is. Maar het db heeft helemaal geen financiële onderbouwing voor haar bewaarInterruptie. Dat staat zwart op wit in een memo van het dagelijks bestuur. Daarnaast heeft het dagelijks bestuur iets gezegd over de kosten van de digitalisering. In het AB van 17 oktober heeft het db aangegeven 1000 euro voor digitalisering nodig te hebben. Dat bedrag hebben wij overgenomen, omdat we het belangrijk vinden dat de Interruptie ook in digitale vorm een plek krijgt. Dus als het db nu met een ander bedrag aankomt dan wil ik toch wijzen op dat zij eerder heeft gezegd 1000 euro. Vervolgens nog aan de inkomstenkant. U ziet in het amendement staan dat wij mogelijk vier tot zeventuizend euro kunnen ophalen met advertenties. Dat hebben wij van advertentieverkoopbureaus, dus dat is een goed antwoord en het hele bedrag hebben wij niet nodig voor de Interruptie. U ziet dat we daar een flinke marge hebben ingebouwd. Dus wij hebben een degelijk voorstel wat ruim in z'n jasje zit. Wij vinden dan ook dat wij met onze opzet drie uitgaven op papier kunnen regelen, waar het db maar ruimte voor een creert, omdat het db gewoon geen extra inkomsten genereert.

Hans van den Heuvel: Even voor de helderheid, het rondgedeelde briefje. Dit is amendement 1 in zijn geheel. Hierover kunnen we stemmen. Amendement twee bestaat niet meer.

Hans maant meermaals tot stilte.

Marc Dorst: Ik zal eerst even de vraag van het nieuwe lid beantwoorden over de app. In het jaarplan staat inderdaad dat we een app gaan ontwikkelen, dus die komt eraan, volgend jaar. Dan wil ik nog een aantal reacties geven op de indieners en op reacties uit de zaal. Dat gaat teneerste om, wij schaffen niet de papieren Interruptie af. Ik wil dat nogmaals zeggen. Er komt een hele mooie onlineversie, zoals een AB'er ook al aangaf, afgelopen woensdag gepresenteerd en er blijft een versie op papier. Daarnaast vind ik dat het belangrijk is om te zeggen dat ik dit kostenplaatje, zoals ik het nu lees in dit amendement, is nog steeds niet kloppend. Je rekent met inkomsten, waarvan je niet zeker kunt zijn dat je die daadwerkelijk gaat krijgen. Er wordt dus niet alleen 3000 euro meer uitgegeven, er wordt ook gerekend met 3000 euro opbrengsten uit advertenties die niet gegarandeerd zijn. Dat is zo'n fors risico, dat kan ik niet nemen als penningmeester van deze vereniging. Ook omdat wij als db persoonlijk aansprakelijk zijn. Bart, digitaal gaat evenveel kosten als de vrijwilligersvergoeding volgend jaar is. Dat zijn de kosten voor digitalisering. Als dat anders is dan in het ab is benoemd, dat is wat het gaat kosten. Deze punten en nog meer punten, maar er zijn nog een heleboel punten uit de zaal zie ik, doen mij toch zeggen, alstublieft tegen te stemmen, want het is financieel absoluut niet gedegen en hiermee kan ik niet volgend jaar in gaan. Ik kan niet zometeen hier op het podium zomaar zes of zeventuizend euro gaan snijden.

Mathijs Remijn: Allereerst dank dat amendement twee is ingetrokken. Dat amendement kon gewoon niet. Wel bijzonder dat op het moment dat amendement twee wordt ingetrokken er ineens 2710 euro extra opbrengsten is. Dat is voor mij niet verkoopbaar. Ik werk in de accountancy. Als een klant tegen mij zegt, ik ben dit van plan, en ik zeg 'nee dat kan niet' en hij komt terug en zegt 'ja ik heb ineens 2710 euro extra opbrengsten'. Ja, sorry, dan neem ik hem

niet meer serieus.

Peter Buiting: Ik snap de sympathie van het idee. En toch moet ik met Danny daar in de rij, met Iris daar in de rij een beroep doen op jong boerenverstand. Als een plan er te mooi uitziet om waar te zijn, dan is het waarschijnlijk ook te mooi om waar te zijn. En een vertienvoudiging van advertentieinkomsten in een jaar, dat gaat er bij mij niet in. Je hebt mij niet overtuigd.

Hielke Onnink: Ik ben geschrokken van dit nieuwe argument. Volgens mij gaan we nu echt Italiaans boekhouden. Ik ben een christendemocraat en ik ben van vertrouwen. En ik vertrouw er op dat onze penningmeester en onze auditcommissie ons echt wel kan vertellen wat mogelijk is en wat niet. Dus ik wil echt dit amendement ontraden.

Robin Niemeijer: Ik ken Overijssel altijd als een afdeling die constructief is. Een afdeling die ook dit jaar met een resolutie en met amendementen komt. En dan zie ik dit. Dan hoor ik van de auditcommissie dat het gegoochel is met cijfers, maar daarnaast ook, het is niet netjes. U komt eerst met een voorstel. Daar staan we niet achter en dan komt u in een keer met een ander voorstel. Ik zeg maak uw keuze, nou dit is het schijnbaar, maar kom er dan direct mee en niet achteraf.

Tim Bosch: Wij zijn jongeren, wij zijn innoverend. De nostalgie van die hele Interruptie, helemaal prima, maar dat krijg je terug in die jaarlijkse editie. Ik ga hem bewaren als we hem jaarlijks binnenkomt. Die huidige die pleur ik nu in de papierbak en dan let ik nog geeneens op het scheiden. Wij zijn jongeren, wij zijn innoverend, laat die app gebeuren en krijg daar de Interruptie in.

Scott van den Broek: Ik heb een hele tijd mogen werken voor het grootste digitale platform van Oost-Nederland. Als dit de inkomsten zijn voor de oplages van de Interruptie, voor die aantallen, dan denk ik 'Zo... hadden wij dat ook maar destijds binnengehaald'. Maar dat is volgens mij niet alleen rooskleurig, dit is gewoon een walhalla. Daarnaast, in de eerste termijn werd ook iets meegegeven over de lage respons op het aantal lezers van de Interruptie en dat wil ik ook graag meegeven aan het db en de db'er communicatie, let dan ook op het aantal mails dat verzonden wordt en op hoe die geschreven worden, want het maakt het niet interessant om het ook daadwerkelijk te lezen.

Diederick van Wijk: Interruptie gebruik ik altijd om naar mijn opa te gaan om te laten zien dat er nog iets van mij gekomen is, als ik een keer goed gefotografeerd ben door Dirk. Doorgaans, ja. Ik sluit me eigenlijk aan bij wat Scott zojuist zei. Ik heb drie jaar voor zo'n hip bedrijf mogen werken in Amsterdam, met van die zitzakken op de grond in plaats van een fatsoenlijk bureau. Wat wij deden was voor bedrijven magazines opzetten. Maar in al die jaren daar, we deden het voor bol.com, voor Oger, voor grote clubs gewerkt, veel oplagen. Nog nooit hebben ze zo'n grote advertentiepost gezien. Absoluut niet haalbaar. Utopisch. Jammer.

Haijo Schipper: Ik zou toch graag een beroep op de ALV willen doen om financieel rentmeesterschap. Dit is financieel niet haalbaar. Daarentegen vind ik het wel een mooi signaal aan de Interruptie om te zeggen van "he, wij willen met advertenties bezig". Wuif dat niet helemaal direct aan de kant, hou het nu bij het voorstel van het db en ga vervolgens kijken naar hoe je advertenties toe kan passen bij de Interruptie.

Danny Smit: Ondanks dat ik niet vies ben van enigszins creatief boekhouden als ondernemer, vind ik dit wel enigszins creatief boekhouden. Dat moet ik u eerlijk bekennen, van 330 euro naar 3000 euro, daar zit wel een behoorlijk gat. Maar het gaat hier niet zozeer in de filosofie om harde pegels, maar om een politieke keuze die wij hier als vereniging maken. Laten wij kiezen voor het blad en dat is de filosofie denk ik.

Jorden van der Haas: Wat ik niet snap. In het proces heeft het db gezegd, we gaan het doen, en er komt eenmaal per jaar een jaarboek uit. Wat ze zijn vergeten is dat de redactie, ten eerste, daar zelf over gaat. Die heeft de redactionele vrijheid om te doen met het blad wat ze wil. Ten tweede denk ik altijd maar, dat jaarboek met alles wat we het afgelopen jaar hebben gedaan, dat hebben we al, dat schrijft het db zelf en dat heet het jaarverslag. Laten we dat eventjes terzijde schuiven.

Iris Bouwers: Dank voorzitter, ik zou graag even willen ingaan op de opmerking van diverse leden die hebben aangegeven dat ze de Interruptie niet lezen of direct weggooien. Het nieuwe

plan van Bart biedt daar de mogelijkheid toe. Je kunt je heel gemakkelijk afmelden, je hoeft hem niet te lezen, maar laten we alsjeblieft de slapende leden het contact met het CDJA laten bewaren door een blad op papier wat meerdere malen naar je toekomt. Ontzettend belangrijk. Niels van der Molen: Ik wil toch even gezegd hebben, keuzes moet je maken. Keuzes die over geld gaan moet je ook maken. Op het moment dat je, in het amendement wat je indient er 3000 euro aan sponsorinkomsten begroot staat zonder dat je daar echt een harde claim voor kan leggen, een getekend contract bijvoorbeeld, dan lijkt me het een heel slecht idee.

Nick Hendriks: Ik wil het bestuur een proefperiode vragen voor dit. Ik vind het idee goed. Financiële plan zullen we maar even in het midden laten, maar laten we maar een pilot doen, een jaar. Dan aan de ALV voorleggen willen we het ja of nee. En dan kun je de stekker eruit trekken.

Ard Warnink: Als christendemocraten geloven wij natuurlijk in wonderen. Maar het is natuurlijk ook niet de bedoeling om de goden te verzoeken. In een keer denken dat je vierehalve rug extra er zo ongeveer bij kunt trekken, gaat gewoon niet gebeuren jongens. Dit slaat een gat in de begroting. Realistisch gezien, het is een slecht plan. Alsjeblieft, kom met een goed voorstel, maar blijf met je tengels van de begroting af. Dit slaat nergens op.

Bart Bouwman: Het verschil tussen beide amendementen, de advertentie-inkomsten, is heel makkelijk te verklaren. In het eerste amendement zijn we niet uitgegaan van een advertentiebureau, in het tweede amendement zijn we wel uitgegaan van een advertentiebureau. Daarmee heb ik contact gehad. Iemand zei van gegarandeerd, ik wil een contract zien. Ik kan niet namens het CDJA onderhandelen met die mensen. Wat zij bij mij hebben aangegeven is dat zij met de oplage van de Interruptie van vier tot zeventuizend euro aan advertentie-inkomsten kunnen werven en zij kunnen ook advertentieruimte garanderen. Dan wordt het bedrag ietsje lager, maar ook dat kan. Het is mogelijk. Dan als laatste wil ik nog zeggen, de risico's van het niet halen van de advertentie-inkomsten liggen bij de Interruptie. Dus op het moment dat het advertentiebureau haar belofte niet waar kan maken en er zijn honderd advertentiebureaus in Nederland, dus er is vast wel iemand die dat voor ons kan doen, dan betekent dat dat er een verschijning van de Interruptie minder is. Dus ons plan is financieel dichtgetimmerd.

Iemand van het CDJA Noord-Brabant: Punt van orde, ik wil graag meegeven dat de kosten van het begrotingsvoorstel van het dagelijks bestuur zoals in het amendement een aangegeven niet kloppen.

Marc Dorst: Het laatste woord is dan aan mij. Eerst reagerend op de vraag, wat mij betreft gaan we geen proef doen met achtduizend euro van de vereniging. Ik ga geen gokje daarmee wagen. Ik wil, zoals ik net ook al zei. Wij zijn persoonlijk aansprakelijk als dagelijks bestuurders. Ik ga dat risico niet lopen. Mocht dit amendement worden aangenomen dan trek ik ook daarmee mijn begroting in, want dan kan ik niet garanderen dat wij volgend jaar solide financieel beleid kunnen voeren. Ik wil graag hier voor leggen. Maken wij de keuze tussen personen of papier? Wij moeten anders keihard gaan bezuinigen op leden, op onze activiteiten, op afdelingen. Wat niet kan en wat wij volgens mij niet moeten doen. Ik raad dit ten zeerste af.

Bart Bouwman: Punt van orde, ik wil graag een schriftelijke stemming aanvragen.

Monica Breur: Daar zijn 15 leden voor nodig.

Negen mensen geven aan een schriftelijke stemming te wensen, derhalve wordt per hand opsteken gestemd.

Het voorstel wordt verworpen.

7. Jaarplan 2019 (bijlage 2)

Jos van Ginneken: Er is net een hele goede discussie gevoerd, van alle kanten, op de inhoud en dan vind ik het heel respectloos dat de mensen achterin de zaal hun mond niet kunnen houden. Dus het verzoek aan de voorzitter daar toch strenger tegen op te treden.

Hans van den Heuvel: Ik deel dat. Het enige wat ik nog kan doen dat er zodadelijk wordt gestopt met vergaderen. Ik kan moeilijk mensen te lijf gaan. Dat zou genoeg mensen angst moeten inboezemen. Ik ga nog een keer proberen.

Het dagelijks bestuur wenst geen toelichting te geven op het jaarplan.

Jorden van der Haas: Ik had een compliment en dat is dat de resolutie over Dijkkring 14 op een of andere manier in het jaarplan verzeild is geraakt. Ik dacht dat die in een lade kwam, maar hij komt in het plan, da's leuk. Daarnaast had ik een vraag. Bij perscommunicatie, daar staat, we stonden meer in de krant. Dat is prettig, dat hebben we gezien. Maar er staat 'het merendeel is geschreven door voorzitter en het bestuurslid communicatie.' Als oud-bestuurslid politiek vind ik dat een interessante combinatie, dat het bestuurslid politiek daar niet bij staat. Hoe zit dat dan en waarom worden bijvoorbeeld werkgroepvoorzitters niet gevraagd?

Klaas Valkering: Zoals de heer van der Haas weet, en ik kan hier de opinieartikelen die hij zelf ofwel samen met werkgroepvoorzitters of zelf heeft geschreven op gaan noemen. Er zijn het afgelopen jaar wel degelijk heel veel opinieartikelen geschreven samen met werkgroepen of met bestuursleden politiek, die af en toe ook best wel een goeie inbreng hebben. Af en toe. Nee, maar dat gaan we zeker doen en als het goed is heb je het artikel gelezen in het ND van deze week, waar we zelfs een lid dat kandidaat was in Groningen hebben gevraagd samen met ons een opinieartikel te schrijven. Dat is zo goed gevallen dat er zelfs in de zaal hierachter over wordt geapplaudisseerd.

Hans van den Heuvel schorst de vergadering tot nader orde, gezien het rumoer in de zaal en heropent enkele minuten later de vergadering.

Monica Breur: Ik wilde toch nog graag een ding toelichten over punt 6.1. de ledenadministratie. Daar staat het een en ander in over de digitale ledenlijst voor de afdelingssecretarissen. Ik kan hierbij melden dat dat punt inmiddels, in een betere versie, verwezenlijkt is. Volgende week uiterlijk hebben afdelingssecretarissen, van de afdelingen die hun werkgebied hebben doorgegeven, toegang tot dirk.cdja.nl. Dat is eigenlijk een beetje hetzelfde systeem als het gewone dirk van het cda, waar je de ledenlijsten uit kan downloaden. De secretaris zit daar niet meer tussen, het is dus minder fout gevoelig. Het is alleen iets sneller gegaan dan dat wij hadden voorzien.

Jorden van der Haas: Mijn vraag is eigenlijk nog niet echt beantwoord. Het bestuurslid communicatie en campagne zegt 'ja maar die hebben vaak meegeschreven', maar hier staat 'zijn voor het leeuwendeel geschreven door de voorzitter en het bestuurslid communicatie'. Als dat zo is, waarom zie ik hun naam er niet onderstaan en waarom zie ik het hier dan niet vermeld staan? Dat vind ik toch interessant, omdat ik echt geloof dat dat aan de betrokkenheid van leden en dus in dit geval werkgroepvoorzitters ten goede komt. Dus waarom wordt daar niet op ingezet?

Mark van de Fliert: Als db-lid politiek durf ik hier wel echt te beamen dat ook politieke inhoud hier een rol in heeft en dat dus het bestuurslid politiek bij wat wij noemen de media driehoek betrokken is en weet wat voor opinieartikelen er komen, daarin meekijkt en meeschrijft. Wie er specifiek op een specifiek opinieartikel schrijft, dat wordt verdeeld over het algemeen. Het is echt niet zo dat alleen communicatie of alleen politiek of alleen de voorzitter dat doet. Het wordt uiteindelijk afgestemd met het AB, waar een mail naar toegaat. Dus je zou kunnen zeggen dat er heel veel mensen aan meeschrijven. Dat is nog even los van de vraag wiens naam daar boven staat.

Simon Dijk: Ik heb eigenlijk een puntje. Met betrekking tot afdelingen. Hier staat dat er een verzoek wordt verwacht vanuit Enkhuizen. Dat hoort West-Friesland te zijn.

Lisanne Spanbroek: Ik had een vraagje over de CDJA Raad, want een aantal termijnen zijn volgens mij verlopen en er zijn onvervulde vacatures. Leden worden gekozen door de ALV, hoe kan het dan dat ze de komende tijd aan de slag gaan als ze in mei pas worden herkozen? Ik had

een vraag over het mentorprogramma, oftewel het buddysysteem wat we al hebben, wat nu opnieuw wordt geïntroduceerd. Het afscheid van Bert-Jan Butijn staat nu in januari 2018, dat moet juni 2018 zijn. Ik had een vraag over waarom er een X bij een aantal afdelingen staat, want dat is dus niet aangevuld. Bijvoorbeeld bladzijde 23 en bij de ledenwerving staan geen concrete acties en we groeien niet.

Mark van de Fliert: De termijnen van de Raad verlopen in mei, dus dat klopt dat ze aan de slag gaan. De rest heb ik niet gehoord, dat ging te snel.

Klaas Valkering: Door het vorig bestuurslid ledenwerving en ledenbinding is een voorstel ingediend om het buddy systeem zoals het ooit was opnieuw in te voeren, omdat het onder de termijn van het bestuurslid daarvoor helaas wat verwaterd was. Dat is waarmee we aan de slag willen. Daar gaan we gewoon weer gezellig mee aan de slag.

Lisanne Spanbroek heeft, tussen de beantwoordingen door, commentaar op de beantwoordingen en de veronderstelling dat er niets aan ledenwerving gedaan zou worden.

Renate Wijmenga: Wat betreft ledenwerving zitten we op dit moment op de 2400 leden. Dus volgens mij gaat dat goed. Daarnaast, dat zijn er 600 meer in de afgelopen tijd. Voor komende zomer komen er projecten voor MBO en scholieren, dat wordt opgestart. Dus dat komt.

Lisanne Spanbroek: Oke, dus niks concreets.

Het jaarplan wordt aangenomen.

Anoniem: Punt van orde, ik zou willen voorstellen om eerst de vleesresolutie te behandelen, omdat belangrijk campagne materiaal zojuist is aangekomen en dat wordt koud.

Punt 9.2 wordt naar voren gehaald. Bitterballen worden rondgedeeld.

9.2: Resolutie Solidariteit naar de slacht?

Iris Bouwers licht de resolutie toe.

Mark van de Fliert licht het standpunt van het DB toe (tegen de resolutie)

Timo Schotte: Ik wilde even duidelijk maken, er werd gezegd als we het btw-tarief op vlees op 21% zetten, dan kunnen arme gezinnen geen vlees meer eten. Dat klopt voor een deel. Ze kunnen niet meer elke dag vlees eten. Misschien op de zondag, op de zaterdag, op een dag. Maar de stoffen in vlees die belangrijk zijn, zijn eiwitten. En eiwitten kun je ook uit bonen halen, bonen zijn een stuk goedkoper, dus dat is een goeie oplossing.

Amber van Ginneken: Dit voorstel gaat natuurlijk over duurzaamheid. En duurzaamheid vinden we allemaal heel erg belangrijk en daar moeten we ook echt een goed antwoord op hebben. Maar ik denk niet dat vleesbelasting daar het goede antwoord op is. Dat heb ik namelijk zelf ondervonden op het moment dat plastic uit de gratie kwam en ik nu ineens een stuk moeilijker aan plastic rietjes kan komen. Dat mensen dan zeggen 'gebruik maar metalen'. Maar daar kun je geen thee mee drinken.

Giel Wind: Ik ben tegen de resolutie. Christendemocratie betekent solidariteit, zoals de indiener inbrengt. Maar solidariteit is niet alleen solidariteit in ons Nederland, maar ook verder kijken. De komende decennia verwachten we een miljard extra mensen in Afrika. Er is te weinig grond op deze aarde om voor al die mensen vlees te verzorgen. Dat betekent niet dat ik voor een vleestaks ben. Maar wel voor een open discussie. En vooraf zeggen dat we tegen alle varianten van een vleestaks zijn, daar ben ik absoluut niet voor.

Jos van Ginneken: Punt van orde, de naam Bindels moet veranderd worden in 'van Ginneken' in het verslag. Als we de mond vol hebben over solidariteit, dan wil ik jullie toch meenemen naar waar ik mijn woensdagmiddag sluit, namelijk werkende als vrijwilliger van de voedselbank. De aanvulling die wij daar doen voor veel gezinnen is dat we ze vlees meegeven, omdat dat onderdeel uitmaakt van een gebalanceerd dieet. Het invoeren van een vleestaks raakt boeren en raakt arme gezinnen. Dus stem voor deze resolutie.

Anoniem: Het komen van deze resolutie deed op een bepaald plekje in mij een beetje pijn. Want ik zie dat wij als volgende generatie toch echt wat aan het klimaat moeten doen. Op deze manier komen we er niet. Verder staan wij als CDA al niet bekend als de meest groene partij en

met dit soort dingen in de beeldvorming spreken we de komende generatie ook niet aan. Ik denk dat we het niet direct uit moeten sluiten en dat we naar alle opties moeten kijken om een zo goed mogelijk klimaatbeleid neer te zetten.

Anoniem 2: Naast de solidariteit zijn wij ook een partij voor eigen verantwoordelijkheid. Ik vind het ook zo dat het mensen zelf staat om te kiezen wat zij eten. Mensen weten wat gezond is en wat niet gezond is, laat het ook aan hen. Als je het hebt over solidariteit, de minima, die groep, de minima, wordt alsmaar groter. Vlees is al een duur product, laat dat ook betaalbaar voor de minima.

Lisanne Spanbroek licht amendement 3 toe en beklagt zich over het feit dat CDJA Overijssel niet als medeindiener op de resolutie staat omdat deze niet is voorgelegd aan de afdeling.

Jordy Bregman: Als je de markt wil veranderen van vlees, doe dat dan alsjeblieft van onderaf en niet van bovenaf. Laat onze mensen zelf kiezen wat ze willen.

Sietse Brouwer: Een van de grootste voedselexporteurs van de wereld. Friesland welteverstaan, ik zelf niet. Het dagelijks bestuur gebruikt het woord communisme. Een van de grootste sturingsmogelijkheden die het communisme heeft, is het verhogen van belastingen en daarmee een maakbare wereld proberen te creëren. Waar een christendemocraat voor staat is eigen verantwoordelijkheid vooropstellen en niet het *(onverstaanbaar door applaus uit de zaal)*.

Haijo Schipper: Wij hebben als afdeling² besloten deze resolutie te steunen, mede omdat er op dit moment nog niet genoeg alternatieven zijn voor vlees en ja, het is ontzettend zonde als we daar nou echt vol op gaan inzetten, terwijl alternatieven in ontwikkeling zijn en ja, ga dan niet nu btw verhogen, wacht gewoon op die ontwikkelingen.

Dirk Otten: Wij³ hebben de resolutie waar het eerder over ging ingediend en ik wilde daarbij noemen dat wij juist voor de boeren zijn. Ik ben zelf boerenzoon, ik ben vleeseter. Wij willen graag dat inderdaad, onderin die keten, meer geld terecht komt. Wij willen dat daar meer verduurzaamd wordt. Juist op deze manier kun je daar meer initiatief naar toe brengen. We willen juist zien dat de opbrengsten, het geld dat men betaalt, ook echt bij de boer terecht komt en bij de goede initiatieven.

Simon Remijn: Ook ik hou van een bitterbal. Maar men moet wel realiseren dat per kilo vlees gewoon gemiddeld 350 kilo CO2 wordt uitgestoten en gemiddeld 15.000 liter water. Dat is luxe, dat is overdaad. Maar, tegelijkertijd denk ik niet dat het verhogen van belastingen de oplossing is voor dit probleem. Daarom steun ik de indiener van deze resolutie.

Robin Niemeijer: Ik ben ooit lid geworden met als een van onze kernpunten, CDA landbouwpartij. Dat vond ik fantastisch en prachtig. Ik ken een partij als GroenLinks die zich schaarst onder het belasten van vlees en het ontmoedigen van vleesgebruik. Vlees is niet het probleem. Ik zou zeggen, geniet van die bitterbal, geniet van een echt stukje vlees en steun de boer en steun deze resolutie.

Pauline Maat: Dit is inderdaad dus een klimaatkwestie. Ik hou zelf ook van een bitterbal, maar het is duidelijk dat hier iets aan gedaan moet worden. Ik weet niet of een verzwaring van de belasting op vlees een goed idee is. Maar ik zou wel benieuwd zijn, wat voor alternatieven zijn er dan überhaupt nog meer?

Branco Winkels: Als afdeling⁴ steunen wij deze resolutie en zeker want wie zijn wij als partij om de rekening maar weer bij de minima neer te leggen. Want die zijn degenen die het meest onder deze maatregel te lijden hebben.

Antoinette Faber: Ik ben ook voor deze resolutie. Naast dat ik iedereen in deze zaal natuurlijk een bitterbal gun, wil ik ook benadrukken dat het CDA en het CDJA een partij is voor iedereen en dus ook voor de boer. Daarvoor moeten we de lasten niet verzwaren, maar ook niet voor de mensen onderop aan onze samenleving.

---

² CDJA Groningen.

³ De werkgroep duurzaamheid, natuur en landbouw

⁴ CDJA Rotterdam

Tweede termijn

Iris Bouwers: Ik geloof dat niemand meer dan ik heel graag een eerlijke prijs voor vlees wil. Alleen een verhoging van de belastingen is daar niet de juiste oplossing voor. We hebben de afgelopen jaren gezien, bijvoorbeeld onder het beleid van staatssecretaris van Dam⁵ heel gemakkelijk geormerkt geld, dat bedoeld is voor boeren, alsnog bij natuur terecht komt. Uiteindelijk is het allemaal politiek spel en moeten we ervoor zorgen als CDA dat we ons niet zomaar blootstellen aan een grote linkerflank van de partijen die er reeds zijn. Ik denk dat de argumenten die hier zijn genoemd wat betreft solidariteit, dat die duidelijk genoeg waren. Laten we niet nog meer lasten bij de armsten van onze samenleving neerleggen. Wanneer het gaat om andere oplossingen, volgens mij zijn die er en die zijn talrijk. Wanneer het gaat om een besparing, wanneer het gaat om CO2 zijn er nog heel veel andere sectoren die ook een grote bijdrage daaraan leveren en om het een beetje in perspectief te plaatsen. Als je minder vlees gaat eten, ga je uiteraard plantaardig eten. Als ik de cijfers er bij pak, overigens van milieudefensie, dan kun je met een niet-dierlijk, dus een compleet plantaardig dieet. Dus niet vegetarisch, maar echt veganistisch, 850 kg CO2 besparen per jaar. Een retourtje naar Thailand, hebben we het over 7200 kg. Het verschil is elders te maken.

Mark van de Fliert: Nogmaals, ik snap de passie. Ik ben een kleinzoon van een kippenboer, die was de eerste die op massaschaal kippen ging produceren. Dus, ik hou van vlees, ik hou echt van vlees. Alleen ik hoor stuk voor stuk drogredenen. Wij hebben als CDJA ook een vliegcompact ondertekend waarin we zeggen 'jongens, we moeten alternatieven hebben voor vliegen'. Maar het is niet een of/of-kwestie, het is een en/en/en/en-kwestie. Da's punt een. Punt twee is dat ik het volledig eens ben dat we niet onverhoopt belastingen moeten verhogen. Maar het gaat om twee dingen. Een, gaat het erom dat je een eerlijke prijs krijgt voor vlees. Ten tweede gaat het om iets heel belangrijks, innovatie. Het gaat erom namelijk dat er, in Nederland, kweekvlees bijvoorbeeld is geproduceerd. Dat er enorm snelle ontwikkelingen plaatsvinden in de wereld van vlees. Dat de huidige manieren van produceren niet houdbaar zijn met de opkomst van India en China. Dat betekent dus dat de wal het schip gaat keren. Punt is dus ook, als je dat voor bent, ben je innovatief, ben je Nederland handelsland. In de oorspronkelijke resolutie, die ik indiende bij het dagelijks bestuur, kwam vanuit de werkgroep zelf een extra uitspraak, en die uitspraak is geworden tot een overweging. En die zou ik jullie graag willen voorlezen, want volgens mij moet die uitspraak er wel bij om het gebalanceerd te houden. Dat is het amendement wat ik zou voorstellen, neem die uitspraak aan. Die uitspraak is als volgt. "de inkomsten die deze tariefverhoging de staatskas opleveren, geormerkt kunnen worden om de innovatie en verduurzaming van de agrarische sector en in het bijzonder de veehouderij, aan te jagen."

Hans van den Heuvel: Wat vraag je dan precies?

Mark van de Fliert: Ik vraag feitelijk dus dat de belasting wordt behouden, maar dat de opbrengsten worden ingezet en geormerkt worden voor de innovatie in de veehouderij.

Hans van den Heuvel: Ik begrijp dat deze resolutie is om überhaupt geen vleestaks te doen, dus is dit een amendement dat contrair is aan het voorstel dat er ligt, dus is het geen aanpassing, dan moet je zeggen stem tegen. Je kunt niet met een amendement het hele voorstel omgooien.

Mark van de Fliert: Dat kan volgens mij wel.

Hans van den Heuvel: Nee, maar als er geen vleestaks komt, kun je hem ook niet oormerken, lijkt mij.

Mark van de Fliert: Maar je kunt wel zeggen dat er wel een vleestaks moet zijn, die gewoon geormerkt moet worden.

Hans van den Heuvel: Ja, maar dat is echt een ander voorstel dan dat er ligt. Het voorstel dat er ligt is geen vleestaks.

Mark van de Fliert: In dat geval, als u dat zo wil inbrengen, ik ben het er niet helemaal mee eens.

---

⁵ Staatssecretaris van economische zaken in kabinet Rutte II (november 2015-augustus 2017)

Laat ik dan deze dingen ertegen zeggen. DE huidige situatie is onhoudbaar. Voor boeren is dit onbetaalbaar om te innoveren. Dat zegt mevrouw zelf ook. Voor lagere inkomens is het essentieel dat ze goed toegang houden tot vlees. Maar de afgelopen 50 jaar is het gegaan van vlees een keer per week naar vlees zeven keer per week. Ja, vlees moet op de borden blijven liggen, maar het moet wel kwalitatief goed vlees zijn, niet plofkipvlees.

Gejouw uit de zaal volgt.

Iris Bouwers: Ik ontraad het amendement.

Hans van den Heuvel stelt voor tot stemming over te gaan. De ALV stemt hiermee in.

Het amendement 3 wordt aangenomen.

De gewijzigde resolutie wordt aangenomen.

8. Begroting 2019 (bijlage 3)

Marc Dorst licht de begroting toe.

Bart Bouwman: Ik hoor de penningmeester praten over fondsenwerving. Ik heb nog een goed idee voor 2000 euro aan advertentieinkomsten voor de interruptie.

Jorden van der Haas: Ja, ik had een vraag over dat, sinds kort kunnen we, als we ons aanmelden voor dit congres, kunnen we een vrijwillige bijdrage doen. Ik was benieuwd of de penningmeester inzicht heeft in hoe hoog dat bedrag is en waar dat eigenlijk hier op de begroting staat.

Lisanne Spanbroek: Op hoeveel leden is deze begroting begroot? Want ik hoorde net 2600 leden, terwijl de begroting van de Interruptie was begroot op 2400 leden. Dus dat klopte al niet, dus ik ben benieuwd waar dit dan op gebaseerd is.

Marc Dorst: Met de handreiking van Bart om samen fondsenwerving op de Interruptie te doen, daar ga ik graag in mee. Verder vroeg Jorden naar waar de bijdragen op worden geboekt. Die worden bij overige baten neergezet. Per congres is dat ongeveer 250 euro waar wij extra inkomsten daarmee ophalen. Vraag twee was van Lisanne. Op hoeveel leden is dit begroot. Ja, dat is natuurlijk niet op een lid terug te voeren, dan moet je het totale bedrag aan uitgaven delen door het aantal leden, maar het is wel de reden dat we de uitgaven aan de activiteiten flink ophogen.

Tweede termijn

Bart Bouwman: Een iets meer huishoudelijke mededeling, volgens mij stond er nog een amendement op de begroting. Die wordt bij dezen natuurlijk ingetrokken gezien de uitslag van de vorige stemming.

De begroting 2019 wordt aangenomen.

9. Resoluties

9.1: Resolutie Samenwerking en ondersteuning door en voor jonge bestuurders

Jasper John licht de resolutie toe.

Job van den Broek: Voordat ik met een inhoudelijke reactie kom wil ik een punt van orde maken. Dat is namelijk dat de spreekt uit dat van deze resolutie, allemaal al uitgevoerd worden of binnenkort uitgevoerd gaan worden en dat dus wat dat betreft deze resolutie niet heel veel zin heeft.

Jasper John wenst toch zijn resolutie behandelen.

Jos van Ginneken: Als raadslid dat al bijna vijf jaar zit kan ik zeggen, als tip, in de geest van deze resolutie, wen niet aan dit applaus, dat ga je niet heel vaak krijgen in de gemeenteraad. Als steun voor het DB-lid. Ik zit zelf in het bestuur van de bestuurdersvereniging als gemeenteraadslid. Dit is inderdaad al staand beleid, als je het gevoel hebt dat ik die beter moet

promoten onder jonge bestuurders, dan ga ik heel graag met jou in gesprek over hoe wij dat als bestuurdersvereniging beter kunnen doen.

De resolutie wordt aangenomen.

9.3: Resolutie Acceleratie herstelopgave Groningen

Haijo Schipper licht de resolutie toe

Mark van de Fliert licht het standpunt van het dagelijks bestuur toe

Bart Bouwman licht de amendementen van CDJA Overijssel toe.

Robin Niemeijer: Over amendement 1. Ik vind dat het een bepaalde soort arrogantie uitstralen van Overijssel. Als je de Staat weghaalt. De Staat heeft al gezegd "we gaan het vergoeden, we gaan de burgers tegemoetkomen". Als Staat heb je net zo goed gefaald. Als Staat moet jij die verantwoordelijkheid ook nemen. Als jij zegt: "dat gaan we niet doen." Dan krijg ik het niet over mijn hart heen, of het nou Limburg is of Groningen. Dat verdient geen enkele Nederlandse burger, om zo behandeld te worden.

Giel Wind: Steun voor deze resolutie. Ik denk dat we een punt moeten maken tegen de problematiek in Groningen, alleen we moeten accepteren dat wel de Staat daar ook verantwoordelijk voor is.

Haijo Schipper: We willen amendement 1 en 2 ontraden. 1 omdat de Staat, Bart Bouwman zegt het ook al, is medeverantwoordelijk. Ik zie niet waarom we dat uit de resolutie zouden schrappen. Amendement twee wordt heel specifiek verwezen naar het gebied van de Veenkoloniën. Ik denk dat een groot deel van het aardbevingsgebied gewoon niet vergelijkbaar is met de Veenkoloniën. Daarom heb ik gezegd vergelijkbare huizen buiten aardbevingsgebied. Dat lijkt me een logisch punt. Derde amendement wil ik overnemen, dat vind ik een sympathiek idee en laten we eerlijk zijn.

Bart Bouwman: We hebben in dit land afgesproken dat de Staat de ene helft van de winst pakt en dat de NAM de andere helft van de winst pakt en dat de NAM daarvan de exploitatie kosten en de schade betaalt. Dat hebben we afgesproken in dit land. De Staat is verantwoordelijk, in die mate dat ze moet toezien dat de NAM ook daadwerkelijk vergoed. Op het moment dat de NAM dat niet goed, dan moet de staat optreden en de NAM opleggen dat ze dat wel doen. Dat is de verantwoordelijkheid van de staat volgens mij.

Robin Niemeijer: Ik ben heel blij om te horen wat Bart zegt, want wat Bart zegt, het is heel procedureel, heel schriftelijk gaan we dan krijgen waar is de staat en waar is de NAM verantwoordelijk. Natuurlijk, gespreide verantwoordelijkheid, ook daar. Daarmee zou je zeggen, de Staat er mooi bij en amendement ontraden.

Mark van de Fliert: Punt een en twee zijn al aangeleverd door de Staat de afgelopen week. Zoals ie er nu staat 'en de NAM zijn verantwoordelijk'. Omdat, de Staat is deel van de NAM, krijgt driekwart van de winst van de NAM, maar het andere part is nog steeds Shell en ExxonMobile. Dus om te zeggen de staat moet meer verantwoordelijkheid nemen dan de driekwart die ze al neemt, dan zeggen we eigenlijk dat de oliebedrijven die dit hebben veroorzaakt, dat we die beschut en uit de wind willen houden. Dus ik zou het amendement willen aanraden.

Amendement 4 wordt aangenomen

Amendement 5 wordt aangenomen

Amendement 6 werd overgenomen

De gewijzigde resolutie wordt aangenomen

9.4: Resolutie Meer maatschappijleer

Jannes Paas licht de resolutie toe

Mark van de Fliert licht het standpunt van het dagelijks bestuur toe.

Noah Bok: In de resolutie wordt beschreven dat op dit moment 120 studieuren beschikbaar zijn voor maatschappijleer. Het spreekt uit dat het aantal uren maatschappijleer moet worden verhoogd. Hoe hoog moet dat aantal zijn?

Jasmijn Duenk: Goede resolutie, steun hem zeker, ik zou wel graag zien dat het gaat om alle middelbare onderwijslagen en niet alleen om HAVO en VWO, dus ook het VMBO.

Kevin Veenstra: Ik wil even zeggen, de binding van de gewone Nederlander met dit land is al heel erg weinig en een van de kernpunten van het CDA is dat wij de maatschappij willen versterken. Waar begin je mee om de maatschappij te versterken? Dat is op school, dus ik wil persoonlijk zeggen, ik steun deze resolutie ter harte.

Jorden van der Haas: Ik had twee vragen, een over overwegende vier. Ik vind dat je daar erg sturend in bent. Want is het nou per se slecht dat er splinterpartijen zijn. Eventueel wil ik die wel schrappen. Ten tweede zou ik eigenlijk een uitspraak willen toevoegen dat er eigenlijk ook rondom verkiezingen extra campagnes komen om jongeren te bereiken om te gaan stemmen. Want dat is een van de constatering die je doet, er wordt minder gestemd door jongeren. Maar zorg dan ook dat ze betrokken worden en zorg dan ook specifiek dat op online media, waar jongeren veel meer zitten tegenwoordig, dat ook daar meer campagne is.

Anoniem: Steun wat mij betreft voor deze resolutie. Ik geniet het voorrecht dat ik mag werken in het onderwijs en de woorden die Lotte sprak over onze ideeën voor het onderwijs, dat wij de onderwijspartij zijn, die waren mij uit het hart gegrepen. Dat wil ik hier nog benadrukken. Ik heb wel nog een kleine zorg, ik hoop dat de werkdruk voor docenten niet te erg verhoogd wordt.

Lars van Schoten: Ik steun het amendement en ik zou graag willen vragen aan de rest om dat ook te doen. Omdat ongeveer de helft, misschien nog wel meer dan de helft, vmbo onderwijs geniet. We zien dat de kloof tussen overheid en vmbo-geschoolden vrij groot is. Ik denk dat we hier mogelijk de kloof kunnen dichten, dus steun voor het amendement.

Giel Wind: Een christendemocraat is nooit tegen meer onderwijs. Maar, het onderwijs zit wel een keertje vol en we willen ook dat leerlingen meer weten over computersystemen, hoe werken die algoritmes van Facebook? Hoe zit de wereld in elkaar? Ik studeer zelf bouwkunde, maar er zijn weinig mensen hier die mij kunnen uitleggen hoe een gebouw werkt. Het middelbaar onderwijs is bijna vol en de werkdruk wordt steeds hoger, dus ik vind het eerlijk gezegd een beetje symboolpolitiek.

Viktor van 't Klooster: Ik ben eigenlijk tegen deze resolutie, omdat ik denk dat meer maatschappijleer niet gaan bijdragen aan meer politieke betrokkenheid van jongeren. Je creëert de situatie waarbij docenten gaan uitleggen wat de mening van anderen zijn. Ik ben tegen omdat ik niet denk dat jongeren moeten worden beïnvloed door docenten.

Simon Remijn: Het onderwijs zou leerlingen voor moeten bereiden op de wereld van morgen. Je kan er vergif op innemen dat die wereld van morgen een technische wereld wordt. Dat vraagt wat mij betreft niet om meer maatschappijleer, maar om meer mensen als Giel die zich focussen op bouwkunde, computerscience. Daar hebben we de krachten nodig. Daarom ben ik niet voor deze resolutie.

Helmich Heutink: Wat ik heb gehoord is dat de wereld van morgen in de technologie zit. En natuurlijk, ons politieke systeem is best ouderwets. Maar, dit is wel de plek waar in ons land de macht ligt. We kennen allemaal de uitspraak 'CDA is ChristenUnie', nou, vinden wij heel grappig. Ik heb op de middelbare school gezeten, twee jaar lang, en mensen weten het verschil niet. Die mensen stemmen op onze politieke partijen en daar ligt de macht. En zolang daar de

macht ligt, steun ik deze resolutie.

Jannes Paas: Allereerst wil ik even ingaan op het amendement over het naar het VMBO brengen. Daar ben ik helemaal voor. Die neem ik direct over. Dan werd er nog een vraag gesteld over het concretiseren van het exacte aantal uur. Die wil ik even combineren met de werkdruk. Je kunt natuurlijk niet eindeloos veel lessen blijven toevoegen, dat zie ik ook. Ik heb bewust in deze resolutie niet alles geconcretiseerd. Niet gezegd 'daar moet het vandaan komen en daar moet het naartoe.' Want ik zie ook wel, ik blijf een scholier, en heb daar niet de perfecte visie op. Ik heb daar niet alle verstand over. Ik denk, we hebben een ministerie van onderwijs, we hebben mensen die daar verstand van hebben en een betere kijk en ik denk dat we heel goed aan hen kunnen vragen waar kan het beter vandaan komen om daar een beter beeld van te maken dan ik dat kan. Dan werd er nog gezegd we moeten inzetten op campagnes om jongeren naar de stembus te krijgen. Het een sluit het ander niet uit. Ik ben daar in principe ook voor, dus dat moet goed komen. Dan waren er nog een paar die inzetten op ICT en technologie en dat we daar misschien meer op moeten focussen. Ja, dat staat ergens anders ter discussie buiten deze resolutie. Deze resolutie gaat over maatschappijleer en ik denk dat het enorm belangrijk is dat daar meer aandacht voor wordt gevraagd en van mij mag je binnenkort een resolutie indienen over extra onderwijs over ICT, maar daar gaat deze niet over. Dan had ik er nog een, meer maatschappijleer zorgt niet voor meer betrokkenheid. Daar ben ik het mee oneens. Ik denk dat als je ergens meer kennis over hebt, dat daar makkelijk meer interesse over volgt en dat je daarmee echt wel meer mensen mee kunt enthousiasmeren voor de politiek, voor het stemmen en dat je daarmee uiteindelijk dus ook meer mensen betrokken kunt krijgen. Ik denk zoals het hier genoemd is, dat dat niet klopt.

Mark van de Fliert: Ik vind het ten eerste een hele sympathieke resolutie en ik ben heel dankbaar voor de indiener die namens CDJA <18 laat zien dat ook jongeren onder de achttien heel politiek actief kunnen zijn. Daar ben ik heel blij mee. Ik vind het een sympathieke resolutie en op zich een goede resolutie. Ik deel wel een aantal van de punten die zijn genoemd, namelijk dat ik graag iets meer specificiteit zou willen zien op wat bedoeld wordt met de hoeveelheid uren, op wat bedoeld wordt met verdieping en op punt drie zou ik nog willen toevoegen dat we moeten oppassen met dat de overheid niet te diep ingrijpt op jonge kinderen, omdat daar ook een stukje opvoeding van de ouders in zit en dat vinden wij dat het primaat daar heel duidelijk bij het gezin ligt. Voor de rest vind het een zeer sympathieke resolutie, die wij graag overnemen.

Amendement 7 wordt overgenomen.

Jorden van der Haas: Ik had graag nog een toevoeging gedaan. "Spreekt uit dat er rond de verkiezingen specifieke jongerencampagnes komen die oproepen te gaan stemmen, deze campagnes dienen ook gevoerd te worden op online media, waar veel jongeren gebruik van maken.

Jannes Paas: Het een sluit het ander niet uit en ik ben er om jongeren te enthousiasmeren voor politiek en om jongeren daarbij betrokken te krijgen, dat is iets heel belangrijks. Daar moeten we ook op inzetten, maar dat staat buiten deze resolutie. Ik neem hem binnen de resolutie niet over, maar ergens anders zou het wel mooi zijn.

**Het amendement van de heer van der Haas wordt verworpen
De gewijzigde resolutie wordt aangenomen.**

10. Schorsing ALV

Hans van den Heuvel schorst de ALV tot zaterdag 24 november 2018 09:30

24 november 2018

11. Heropening ALV

Hans van den Heuvel heropent de ALV en heet de die-hards welkom op de zaterdagochtend.

9.5: Resolutie Geef de student keuzevrijheid!

Robin Niemeijer licht de resolutie toe en neemt het amendement op de resolutie over.

Mark van de Fliert licht het standpunt van het dagelijks bestuur toe.

Iemand maakt het punt van orde over dat de microfoon te zacht staat, derhalve herhaalt Mark van de Fliert zijn standpunt.

Niels van der Molen: De indiener merkt inderdaad op dat studenten vanaf mei erg druk zijn met leren van examens. Daar komt ook nog een examenreis bij en een vakantie, een welverdiende vakantie. En misschien nog het leren van een herkansing. Ik denk niet dat het verlaten van een deadline een positief effect heeft op de kwaliteit van de studiekeuze en daarom ben ik tegen deze resolutie.

Brit van de Goor: Je zegt dat mensen na hun eindexamen, als ze daar superhard voor gewerkt hebben, pas beginnen met kijken naar een studie. Maar als persoon die in vwo zes zit, kan ik zeggen dat ik al sinds de vierde, eigenlijk de derde klas van school zoveel signalen krijg van 'ga naar de decaan, ga bezig zijn met je studiekeuze'. Dus ik vind het echt heel raar dat dat pas na het eindexamen gebeurt, want daar worden we echt veel eerder op gewezen dat we daar echt over na moeten gaan denken.

Tweede termijn

Robin Niemeijer: Eerst reagerend op Mark, over dat elke instelling nog kan regelen, maar dat je je alleen nog moet inschrijven voor de studie. Dat is niet helemaal waar, want op een gegeven moment moet je dan een studiecheck doen of een adviesgesprek en dan heeft elke instelling het recht om jou als student te weigeren. Puur om het feit dat, nou ja, de studiecheck is niet goed gegaan volgens hun. Of je had geen goed gesprek, je had je dag niet. Reagerend op het verlaten van de deadline. Sommige studenten, inderdaad, die gaan er heel vroeg mee bezig, kijken van 'nou, wat wil ik gaan doen?'. Maar we weten ook allemaal dat de kosten van studeren zijn omhoog, studenten nemen steeds vaker een tussenjaar en dus hebben blijkbaar moeite met het kiezen van de juiste studie. Dus gun hen ook deze extra tijd.

Mark van de Fliert: In reactie op de twee punten van de indiener, in reactie op het eerste punt, kijk, ik ben het heel erg eens met het idee dat je als student moet zoeken en dat universiteiten niet te snel moeten afwijzen. Maar dan moet je niet deze resolutie indienen, dan moet je zeggen dat universiteiten studenten niet mogen afwijzen, als je dat een probleem vindt. Dus dat is een andere resolutie. Het tweede punt wat je aanstipt, kijk, in de kern is het drie maanden langer de tijd geven aan studenten, is niet genoeg, denk ik, om de druk weg te nemen. Je moet het probleem bij de kern aanpakken, pak de studiedruk aan en dat doe je niet door studenten tot op het laatste moment onzeker te laten over waar ze nou willen studeren.

Niels van der Molen: Wat de indiener zegt, inderdaad, dat klopt en dat onderstreep ik. De studiekeuze wordt belangrijker want de studie wordt duurder. Daarom moet het een goede keuze worden en ik denk niet dat dit een oplossing is voor betere keuzes. Ik denk dat we de oplossing ergens anders moeten zoeken en daarom zou ik liever een andere resolutie zien en vind ik deze resolutie eigenlijk niet zo goed.

Brit van de Goor: Ik vind dat er erg negatief wordt gedaan over een tussenjaar, maar een tussenjaar is niet alleen maar voor een student om te kijken 'wat wil ik?' maar ook 'wie ben ik?'. Het is een jaar voor een klein stukje zelfontplooiing voordat je daadwerkelijk aan een studie begint. Dus ik denk dat dat helemaal niet zo'n negatief iets is. Veel studenten kiezen er bewust voor en zijn ook blij dat ze het hebben gedaan.

De gewijzigde resolutie wordt verworpen.

9.6: Resolutie Red de Boeren

Robin Niemeijer licht de resolutie toe

Mark van de Fliert licht het standpunt van het dagelijks bestuur toe, en zegt dat het een sympathieke resolutie is.

Jorden van der Haas: Ik had een vraag, er staat 'De weersverzekering vervangt door een vergoeding per natuurramp.' Oke, dat klinkt aardig, maar wat nou als iets niet als natuurramp wordt geclassificeerd. Ik weet dat Nederland daar namelijk niet zo scheutig mee is, sterker nog, dat bijna nooit doet. Dus als dat niet gebeurt heb je en geen weersverzekering en geen vergoeding, want het is geen natuurramp. Dan ben je helemaal ver van huis.

Gort: Ik denk dat dit geen taak voor de overheid is. Als mijn tuinplanten opdrogen krijg ik dat ook niet vergoed. En ik vind eigenlijk dat dit probleem moet opgelost worden met anti-kartel maatregelen, die tegen het uitbuiten van boeren in gaan dan het bijlappen als er iets misgaat. Dus ik zou zeggen, investeer in betere verloning en betere prijzen dan nu en dan bijlappen bij een catastrofe.

Tweede termijn:

Robin Niemeijer: Ja, de laatste vraag over anti-kartel maatregelen et cetera, ik denk dat het ondernemersrisico blijft bestaan. Want we zeggen een vergoeding en wij zijn christendemocraten en zeggen niet 'we geven u de hele euro', maar bijvoorbeeld de helft. Dus dat is echt kijken naar afhankelijk van wat de schade is, hoe groot de schade is per gebied. Dan over classificatie van Jorden, vind ik een goeie vraag. Ik denk dat daar zelf een rol ligt in, misschien moet je de definitie aanvragen. Ik denk niet dat dat pijn doet aan deze resolutie om het wel nu aan te nemen.

Mark van de Fliert: Ik vind dat er inderdaad een goed punt wordt gemaakt over de vraag hoe gaan we het doen op het moment dat een ramp niet wordt geclassificeerd als ramp door de overheid. Aan de andere kant zien we dat dit in andere landen wel werkt, we zien dat de oproep expliciet komt vanuit onze boeren. Onze boerengemeenschap zullen we zeggen. Dus in die zin staan wij nog steeds sympathiek daar tegenover, want als het uit de sector zelf komt, vind ik het een goeie vraag om te overwegen.

Hans van den Heuvel vraagt of Jorden een amendement uit de mouw kan schudden.

Jorden van der Haas: Het was een vraag, ik weet niet of ik een amendement daarvan kan maken. Omdat ik een serieuze vraag stel, wat moet je hier dan inzetten. Want je kunt er niet inzetten "we doen geen weersverzekering en we zorgen dat de Nederlandse staat scheutiger wordt met het classificeren van natuurrampen." Dat is raar.

Hans van den Heuvel: Zou een oplossing zijn dat we, bijvoorbeeld, in de resolutie opnemen, iets van "en dat gekeken wordt naar de wijze waarop wordt omgegaan met het classificeren van natuurrampen". Dan hou je die richting een beetje open dat je daarnaar moet kijken en dan blijft de strekking overeind.

Jorden van der Haas: Dat zou een aardige zijn.

Hans van den Heuvel: Neem jij die dan over?

Robin Niemeijer: Ja hoor, zeker.

Hans van den Heuvel: Oke, dan is die overgenomen door de indiener, goed voorstel! Moet je vaker doen.

Jorden van der Haas: Dat heb ik toch goed gedaan, he?

Hans van den Heuvel: Ja dat heb jij goed gedaan, ja. Nee, heel goed. Hoe strijk je met andermans veren? Welkom bij het CDJA.

De gewijzigde resolutie wordt aangenomen.

9.7: Resolutie Hier kö-j plat proat'n

Hans van den Heuvel: Ik heb me even ingelezen in wat doet dialecten en taal en dat soort dingen met hoe mensen overkomen. Het schijnt dus dat mensen uit Groningen en Friesland komen heel nuchter over door hun accent en dialect. En het schijnt dat mensen uit Limburg en ik wil dat even heel graag benadrukken dat mensen met een Limburgs accent woest erotisch overkomen... Mijn nummer is....

De resolutie wordt in het Twents toegelicht⁶

Hans van den Heuvel: Punt van orde, dat je even deze prachtige uitgebreide toelichting. Dat dat voor de notulen handig is als we die zouden hebben. Want anders moeten we de notulist 3,5 uur extra betalen om dit te transcriberen.⁷ Wil iemand in normale taal, sorry, wil iemand in het Nederlands reageren.

Mark van de Fliert en Klaas Valkering lichten het standpunt van het dagelijks bestuur toe

Anoniem: Als CDA vinden wij de lokale taal en cultuur heel erg belangrijk, maar ik heb wel bij deze resolutie een bezwaar en dat is dat ik me afvraag hoe dit uiteindelijk praktisch gaat verlopen. Ik stel het me dan voor zoals bij het Fries gebeurt dat als je naar het ziekenhuis gaat dat je dan een dokter moet krijgen die Fries spreekt. Dat kan af en toe een beetje moeilijk worden en zorgen voor een heleboel gezeik dus ik hoop dat het geen problemen oplevert.

Anoniem 2: Het is zonde als al deze mooie dialecten verloren gaan, deze zijn al hartstikke lang gesproken, dat moeten we absoluut zo houden. Er is veel te weinig aandacht voor, hartstikke zonde, dus absoluut voor deze resolutie voor het behoud van Nederlands cultureel erfgoed.

Robert Klaassen licht zijn standpunt in dialect toe.⁸

Edo Smit: Ik zal niet te Limburgs gaan doen, ik steun de resolutie, ik vind het een heel leuk idee. Ik ben het met het DB eens als we een tekst op de site doen, dan in alle mooie dialecten in dit land.

Peter Buiting: Met de grootste polygoon-stem van deze zaal, dus ik heb misschien geen recht van spreken. Maar om een compromis te vinden dat we de streektalen toch op de website kunnen zetten, wat zouden we ervan zeggen als we bijvoorbeeld ware christendemocraat Herman Finkers een videoboodschap op de website laten zetten in Nedersaksisch en Nedersaksisch ondertiteld, in plaats van dat wij een teksten-website doen.

Bart Bouwman: Steun voor dit voorstel, een van de mensen uit de zaal zei net iets over Fries. Volgens mij gaat het hier echt om het informele karakter.

Tweede termijn

Marc Smellink: Ik zal het in het Nederlands doen. Terecht wat er wordt gezegd, met name ook met het Fries, dat is natuurlijk wel een ander karakter, wat Bart ook zei. Wat ik hier juist ook wil benadrukken is dat het informele karakter dus ontzettend belangrijk is en daarnaast ook in het onderwijs. We houden het hier in deze resolutie open en dat heeft te maken met dat ook mensen zelf de kans moeten krijgen hoe ze dat willen invullen. Elk dialect en elke streek, dat is verschillend. Het lijkt me juist mooi dat de overheid gaat investeren dat de mensen ook zelf kunnen ontwikkelen hoe ze dat dan willen presenteren in het onderwijs.

Klaas Valkering: Wat ik net de indiener hoor zeggen is, mensen moeten het vooral zelf invullen en ik hoop dat dat dan ook geldt voor spreekt uit dat vier. Die gaan wij dan ook als db zelf invullen en daar komt dan vast iets moois voor de site op terug.

---

⁶ En omdat de notulist dit niet spreekt, niet verstaat en ook niet kan schrijven, wordt alleen in het ABN genotuleerd.

⁷ Zie hierboven, de uitgewerkte toelichting heeft de notulist nooit bereikt. De notulist werkt overigens onbezoldigd, anders had de notulist hier zeker 3,5 uur meer voor gerekend ;)

⁸ Zie voetnoot 6.

Marc Smellink: Ik wacht je uitnodiging af.

Anoniem: We doen het graag samen, Klaas, Overijssel en het db.

De resolutie wordt aangenomen.

De CDJA Raad, grondslagencommissie en jong-WI lichten kort het een en ander toe.

12. Verkiezingen DB

Hans van den Heuvel: Er is gisteren een vraag gesteld over de digitale stemwijze. Dat zou juridisch nog nagezocht worden. Aangezien wij nu aan het blok verkiezingen toe zijn, wil ik dat daar nu helderheid over komt over hoe wij kunnen gaan stemmen en daar wil ik dan iemand van het db voor vragen om ons daarover te verlichten.

Klaas Valkering: Als het over verlichting gaat dan nodig je de meest zwarte persoon van het CDJA uit om daar iets over te zeggen. Op basis van de vraag die wij hebben gekregen op de ALV gisteren, hebben we het een en ander even uitgezocht, er is ook overleg geweest met de partijjuristen van het CDA. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het kan zolang als echt alleen mensen die hier aanwezig zijn stemmen. Dat was ook ons idee, dat gaan we nog een keer extra bevestigen, de lijst is nog een keer doorgelopen en de stemcommissie kijkt met ons mee. Alleen mensen die hier aanwezig zijn kunnen stemmen. Dus als je dit kaartje hebt mee genomen naar huis en dacht ik kan nog steeds stemmen, dat kan niet. De privacy is volledig gewaarborgd, de stemcommissie kijkt mee, alle stemmen worden aan het eind van de dag ook weer verwijderd en ook daar kijkt de stemcommissie mee.

Jos van Ginneken: Klaas, zou je ons toch nog even uit kunnen leggen hoe we dan precies borgen dat alleen mensen die hier zijn kunnen stemmen? Hoe doen we dat precies?

Klaas Valkering: Wat wij doen, jullie hebben je aangemeld, er is een lijst bijgehouden met wie zich heeft aangemeld voor de ALV en dus een stembrief heeft meegekregen, dat is eigenlijk hetzelfde als de vorige keer toen je de papieren brief meekreeg, en iedereen nog steeds om 12:00 binnen komen lopen nog steeds mee konden stemmen. Alleen mensen die zich daadwerkelijk hebben aangemeld hebben een kaartje gekregen met een stemcode. De mensen die zich alleen hebben aangemeld voor de vrijdag hebben wel een kaartje gekregen met de stemcode om op de vrijdag te stemmen mocht er een schriftelijke stemming komen, maar gaan niet mee in de zaterdag.

De ALV besluit akkoord te gaan met de stemwijze.

12.1 Secretaris

Tom Scheepstra licht zijn kandidatuur toe.

Mathijs Remijn: Hele mooie woorden, ik geloof dat je oprecht een goed persoon bent, maar wat ben je nu concreet van plan? Want dat heb ik nog een beetje gemist.

Anoniem met een roze shirt: Welke van de monarchen vind je nou echt, van de afgelopen eeuwen die we hebben gehad, vind je nou een echte christendemocraat?

Amber van Ginneken: Heel mooi verhaal, maar heb je toekomstige plannen? Ziet het er anders uit dan het er nu uitziet? Wat is jouw persoonlijke visie op hoe je het concreet gaat doen?

Tom Scheepstra: Dan doe ik eerst even de korte vraag over welke monarch of welke koning. Koningin Beatrix. Dan een concreet voorstel. Gisteren hadden we ook een debat over de Interruptie. De Interruptie valt onder de secretaris. Het was niet aan mij om daar in te gaan sturen. Vandaar dat ik een wat algemener verhaal heb gekozen over hoe sta ik erin. Van mij mag verwacht worden dat ik gewoon mijn werk goed ga doen. Dus ik dat opzicht zul je misschien niet zo zeer met mij te maken hebben. Dat is dus de agenda's, de regels, alles moet gewoon op orde zijn. Men moet weten wat men aan mij heeft. Daarnaast, er is dus besloten over de Interruptie, daar gaan we gewoon het allerbeste van maken. Zoals Abel gisteren ook al heel treffend heeft gezegd. Daarnaast een derde punt, ik reis graag het hele land door, dus laat

ik dan ook aanspreekpunt zijn en doorgaan met het bezoeken van de afdelingen. Want dat is iets wat ik ook heel graag doe.

12.2 Politiek & Internationaal

Robert Klaassen licht zijn kandidatuur toe.

Monica Breur: Robert, ik heb je het afgelopen jaar leren kennen als een hele constructieve AB'er en altijd als iemand komt solliciteren bij het AB staat er een vraag al standaard genotuleerd. Dus de vraag die je wist dat zou komen. Robert, wat maakt jou een goede christendemocraat?

Anoniem: Nu we richting de Europese verkiezingen gaan, ga je ook een rol krijgen. En ik maak me altijd zorgen in verband met die landen als Hongarije, bijvoorbeeld. Wat totaal indruist tegen de christendemocratische ambities. Wat ga jij er nou tegen doen dat ons Europees parlement, ons CDA er gaat voor zorgen dat zo'n landen als Hongarije niet zo'n populistische uitspraken gaan doen?

Anoniem 2: Super goeie speech ook een heel goed vers, die had ik nog nooit gelezen. Of je hem nog een keer wil herhalen, want ik ben hem even kwijt.

Bart Bouwman: Je noemt heel veel vernieuwingsdingen op, maar waar ligt jouw stabilisatie? Wat ga jij stabiliseren in wat de afgelopen tijd is opgebouwd en wat nog opgebouwd gaat worden?

Peter Buiting: Een eurofiele vraag. Als we het over polarisering hebben dan moeten we dat onderwerp ook even aansnijden. Want ik heb een politiek extreem overtuigend verhaal van jou gehoord. Tegelijkertijd is het ook telkens weer de vraag, hoe nemen wij onze waarden nou mee naar YEPP, naar ons internationale werk en ik wilde daarom nog even aan jou vragen; wat maakt jou een internationale christendemocraat?

Reinder van Meijeren: Robert, je komt ietwat uit de protestantse hoek van het CDJA. Ik ben eigenlijk wel benieuwd hoe je het katholieke volksdeel gaat betrekken in jouw missie?

Jos van Ginneken: Een hele lokale vraag. Hoe zou jij zeggen dat het CDJA staat tegenover de tolheffing op de Westerschelde tunnel?

Robert Klaassen: Wat maakt mij christendemocraat? Dat de samenleving het initiatief neemt en niet de overheid. Dat is een. Even kijken, Hongarije. Nou, we hebben met Esther de Lange wel een lijsttrekker voor het CDA die behoorlijk kritisch durft te zijn op Hongarije en op Orban. Hij zit bij ons in de EPP, maar het is wel belangrijk dat wij hem scherp houden en dat we ook kritiek op hem durven leveren waar dat ook past en waar dat ook nodig is. Het vers kwam uit de eerste brief aan Timotheüs, hoofdstuk vier. Dan kun je het zelf opzoeken. Wat ga ik stabiliseren in de vereniging. Nou ja, we hebben de werkgroepen. Mark van de Fliert is afgelopen jaar ontzettend hard bezig geweest om die werkgroepen echt een beetje body te geven. We hebben ook nieuwe werkgroepen erbij, dus als er iets is wat ik wil gaan stabiliseren is het sowieso de werkgroepen en zorgen dat dat goed haar werk kan continueren. Wat maakt mij een internationale christendemocraat? Nou, dat, je hebt tegenwoordig de schijntegenstelling tussen nationale soevereiniteit en federalisme. Volgens mij is de christendemocratie ene ideologie die ons de ruimte biedt om daartussen te bewegen en te zeggen van 'ja, er is ruimte voor nationale soevereiniteit maar tegelijkertijd zijn er ook dingen die wij internationaal op moeten lossen.' We hebben daar twee hele mooie principes, soevereiniteit in eigen kring en subsidiariteit. Dan heb je meteen protestantse en katholicisme weer bij elkaar gebracht. Wat ga ik doen voor katholieken. Ik ben sterk oecumenisch gericht. De katholieken hier in de zaal die kunnen dat bevestigen denk ik. Dus volgens mij gaat het helemaal goedkomen. Tolheffing Westerschelde, volgens mij hebben wij daar als CDJA nog geen standpunt over. Maar Jos, ik wil jou uitnodigen om daar een resolutie over te gaan schrijven.

12.3 HRM & Afdelingen

Job van den Broek licht zijn kandidatuur toe.

Er zijn geen vragen.

12.4 Ledenwerving & activiteiten

Renate Wijmenga licht haar kandidatuur toe.

Jannes Paas: Politieke interesse is niet alleen voor studenten en voor adolescenten. Als CDJA <18 proberen wij er ook voor de scholieren te zijn en daarom wil ik jou vragen 'Hoe ga jij ervoor proberen te zorgen dat scholieren zich ook bij het CDJA gaan voegen in de komende jaren?'

Renate Wijmenga: Jannes, ik ben heel blij dat je deze vraag aan mij hebt gesteld. Want ook jij weet dat ik aan jou heb gevraagd of jij mij wil helpen om de scholieren hierbij te betrekken. Dit voelt als een een-tweetje. Ik heb inderdaad plannen voor mbo'ers en scholieren om inderdaad ook daar te gaan promoten, want alleen studenten is voor mij niet genoeg.

13. Verkiezingen vrijgekozen AB

13.1 Antoinette Faber

Antoinette Faber licht kort haar kandidatuur toe

Anoniem: Mooi betoog, alleen wat ik me afvraag, wat wil je nou concreet in jouw ambtstermijn veranderen, als je die optie zou krijgen?

Antoinette Faber: Hele mooie vraag, ook heel duidelijk. Ik vind het heel belangrijk dat iedereen zich bij het CDJA thuisvoelt. Ik wil me ook meer gaan focussen dat iedereen zijn stem wordt gehoord. Dat voornamelijk ook bij het mbo en het hbo. We hebben zelf heel veel universitair geschoolden en ik zie ook steeds meer mbo'ers en hbo'ers op komen. Maar niet genoeg, want dat kunnen er altijd meer zijn. We zijn toch een afspiegeling van de samenleving.

13.2. Danielle Duijndam

Danielle Duijndam licht haar kandidatuur toe.

Sietse Brouwer: Ik wou niet zo zeer een vraag stellen, maar toch mijn steunbetuiging uiten. In het bestuur zitten een aantal mensen uit de hoofdstad en ik zou het ook van harte toejuichen dat er wat mensen vanuit plattelandsstreken in het bestuur komen. Allereerst mijn steunbetuiging dus voor uw kandidatuur. Tweede punt is van ik juich toe uw agrarische achtergrond. Gisteren hadden we hier een communistisch voorstel om de belasting op vlees te verhogen en ik hoop dat dat soort voorstellen bij u veilig zijn en dat dat niet gaat gebeuren.

Robert Klaassen: De vraag die je wist dat zou komen is eindelijk hier. Wat maakt jou christendemocraat?

Peter Buiting: Dankjewel Danielle. Ik vind het inspirerend aan de ene kant om te zien hoe jij als midden- twintiger nog lid wordt van een vereniging waar je tot je 31ste vol stemrecht hebt en dat je op die manier dus niet alleen scholieren en studenten, maar boer, bankier en burger weet te verbinden. Daarom een volledige steunbetuiging aan jou. Maar laat uit deze steunbetuiging ook een stemadvies volgen. Mijne heb je.

Danielle Duijndam: Om gelijk maar even met de laatste te beginnen, die is het makkelijkst. Wat maakt mij een christendemocraat. In de sollicitatie voor een vrijgekozen ab'er ging ik echt voor solidariteit omdat ik me daar heel erg mee kan identificeren. Maar toen ik er wat langer na over ging denken dacht ik van 'hmm, rentmeesterschap past eigenlijk veel beter bij mij.' Zeker gezien mijn agrarische achtergrond, om gewoon te laten zien dat je de aarde weer doorgeeft en ook de maatschappij wil doorgeven en ik daarin wil richten op de toekomst.

13.3. Helmich Heutink

Helmich licht zijn kandidatuur toe.

Robert Klaasen: Variatie op hetzelfde thema. Je noemde het begrip rentmeesterschap. Zou je daar een christendemocratische reflectie op kunnen geven?

Mart de Koning: Ik zou je daar nog dertig seconden bij kunnen geven, want mijn vraag borduurt hierop voort. Ik vroeg me specifiek af hoe concreet jouw rentmeesterschap zich gaat uiten als het gaat om vleesconsumptie.

Helmich Heutink: Ik ben zoals Jesse Klaver dat heel lelijk zegt 'flexitariër', maar ik wil eigenlijk. Wat ik belangrijk vind is dat niet wij dat gaan afdwingen via vleestaks. Nee, ik denk dat wij met z'n allen het gesprek aan moeten gaan. Ik had het hier met Dirk al over, van DNL. Ik denk dat wij samen, met z'n allen een soort omslag moeten maken en daarbij kunnen laten zien dat wij zowel de agrariërs daarin meenemen als de klimaatdoelstellingen. Om samen tot een oplossing te komen, waar niet de boeren de dupe van worden. Want wij kopen allemaal ons eten daar en dus vind ik niet dat zij als enige die rekening moeten betalen. Ik denk dat dat ook hoort bij een christendemocratisch rentmeesterschap.

13.4 Mark van de Fliert

Mark van de Fliert licht zijn kandidatuur toe

Reinder van Meijeren: Mark, mijn steun heb je. Een korte vraag; heb je de tijd hiervoor?

Mark van de Fliert: Voor het Algemeen Bestuur altijd en voor jullie helemaal.

14. Verkiezingen AB provincies

14.1 Flevoland- Plaatsvervanger

Stefan Ruiter licht zijn kandidatuur toe

14.2 Friesland – Effectief

Thomas Kroon was helaas niet aanwezig om zijn kandidatuur toe te lichten.

14.3 Friesland – Plaatsvervanger

Kjeld Klein was helaas niet aanwezig om zijn kandidatuur toe te lichten.

14.4 Gelderland – Effectief

Roosmarijn Lindner licht haar kandidatuur toe.

14.5 Gelderland – Plaatsvervanger

Richard Hendriksen licht zijn kandidatuur toe.

Klaas Valkering praat ons nog een keer bij over hoe we moeten stemmen.

Hans van den Heuvel verklaart de stembussen voor geopend.

15. Woorden van dank

Lotte Schipper dankt de aftredende db'ers: Monica Breur, secretaris en Mark van de Fliert, politiek en internationaal.

Lotte Schipper dankt de aftredende vrijgekozen ab'ers: Izaäk van Jaarsveld, Filipe Duijf en Hugo Westerlaken

Lotte Schipper dankt de congresvrijwilligers: Emma van der Heijden, Tim Bosch, Abel van der Sluis, Antoinette Faber, Ilja Jonk, Mathijs de Wit, Roosmarijn Lindner en Mathias Blankesteyn.

Lotte Schipper bedankt dagvoorzitter Hans van den Heuvel

Lotte Schipper reikt de dankbaarheidsprijs uit aan Bart Bouwman en Jur Limburg.

16. Uitslag verkiezingen

Algemeen bestuur – Provinciaal

Flevoland, plaatsvervangend:

Stefan Ruiter

Voor: 109 stemmen

Tegen: 3 stemmen

Onthouding: 3 stemmen

Stefan Ruiter is hiermee verkozen tot plaatsvervangend ab'er namens Flevoland

Friesland, effectief

Thomas Kroon

Voor: 85 stemmen

Tegen: 19 stemmen

Onthouding: 15 stemmen

Thomas Kroon is zodanig verkozen tot AB-lid namens de provincie Friesland

Friesland, plaatsvervangend

Kjeld Klein

Voor: 82 stemmen

Tegen: 21 stemmen

Onthouding: 16 stemmen

Kjeld Klein wordt hierbij verkozen als plaatsvervangend ab'er voor Friesland.

Gelderland, effectief

Roosmarijn Lindner

Voor: 106 stemmen

Tegen: 4 stemmen

Onthouding: 9 stemmen

Roosmarijn Lindner wordt verkozen tot ab'er namens Gelderland

Gelderland, plaatsvervangend

Richard Hendriksen

Voor: 106 stemmen

Tegen: 4 stemmen

Onthouding: 9 stemmen

De komende twee jaar zal Richard Hendrikson zich plaatsvervangend ab-er namens de provincie Gelderland mogen noemen.

Algemeen Bestuur – vrijgekozen

Mark van de Fliert: 102 stemmen

Danielle Duijndam: 87 stemmen

Helmich Heutink: 70 stemmen

Antoinette Faber: 56 stemmen

Onthouding: 18 stemmen

Mark van de Fliert en Danielle Duijndam worden verkozen in het AB als vrijgekozen leden voor de duur van twee jaren.

Helmich Heutink wordt verkozen tot vrijgekozen AB'er voor de duur van anderhalf jaar.

Dagelijks Bestuur**Secretaris**

Tom Scheepstra

Voor: 110 stemmen

Tegen: 7 stemmen

Onthouding: 2 stemmen

Tom Scheepstra wordt verkozen tot secretaris van het dagelijks bestuur

Politiek en Internationaal

Robert Klaassen

Voor: 112 stemmen

Tegen: 4 stemmen

Onthouding: 3 stemmen

Robert Klaassen wordt verkozen tot dagelijks bestuurslid politiek en internationaal.

HRM & Afdelingen

Job van den Broek

Voor: 95 stemmen

Tegen 18 stemmen

Onthouding: 6 stemmen

Job van den Broek wordt voor zes maanden herkozen als dagelijks bestuurslid HRM en afdelingen.

Ledenwerving & Activiteiten

Renate Wijmenga

Voor: 97 stemmen

Tegen: 18 stemmen

Onthouding: 4 stemmen

Renate Wijmenga wordt voor de duur van een jaar herkozen als dagelijks bestuurslid Ledenwerving en Activiteiten

Op verzoek van de dagvoorzitter volgt voor het Wilhelmus de rondvraag.

18. Rondvraag

Niels van der Molen: Vandaag wordt het belang van woorden omzetten in daden genoemd en in het verlengde daarvan wil het volgende vragen; komen jullie aanstaande dinsdag in Amsterdam bij onze kerstkaartenactie, waar wij kerstkaarten gaan schrijven voor eenzame ouderen? Woorden in daden omzetten.

Jos van Ginneken: We hebben vandaag afscheid genomen van drie ab-leden. En als een van de laatste wapenfeiten van die ab-leden op voorstel van Izaäk van Jaarsveld is een resolutie aangenomen in het algemeen bestuur die uitspreekt dat vernederlandste kinderen in Nederland horen en daarmee spreken wij ons ruimhartiger uit voor een kinderpardon dan onze moederpartij. Daar ben ik heel gelukkig mee en ik vraag dan ook aan het db, wat gaan we daar nu mee doen?

Marc Dorst: Een soort van huishoudelijke mededeling nog, als de vergadering zometeen is gesloten gaan we lunchen in het restaurant hiernaast, maar we willen eerst even de groepsfoto maken. Dat doen we buiten met z'n allen. Dus als jullie je buiten willen verzamelen, dan gaat Dirk een mooie foto van ons maken.

Amber van Ginneken: Ik ben het afgelopen halfjaar heel druk bezig geweest tegen loondispensatie, ik ben alweer lang lid van het CDA en CDJA en ik voelde me een beetje in de steek gelaten door het CDA, omdat zij een andere mening hadden. Wat natuurlijk hun goed recht is. Ik wilde het CDJA even bedanken voor de steun.

Jannes Paas: Het wordt inmiddels traditie, het derde congres op rij dat ik dit vraag, kan het db openbaar maken wie ik app als ik het CDJA WhatsApp account aan het appen ben?

Klaas Valkering: Dat is helaas AVG-technisch niet mogelijk. Sorry.

17. Wilhelmus

Het eerste en vijfde couplet van het Wilhelmus wordt gezongen.⁹

19. Sluiting ALV

Hans van den Heuvel sluit de ALV.

---

⁹ In moderne versie. #Grapperhaussssss

